

บทที่ 3

สภาพจังหวัดเพชรบุรีและอำเภอชะอำ

การศึกษาสภาพทั่วไปของจังหวัดเพชรบุรีเพื่อให้ทราบถึงสภาพพื้นที่ ทางด้านสภาพกายภาพ และสิ่งแวดล้อม สภาพทางเศรษฐกิจ สภาพทางสังคมและประชากร ตลอดจนทรัพยากร การท่องเที่ยวในระดับกว้าง หรือระดับจังหวัดก่อน เพื่อเป็นตัวชี้นำศักยภาพ ปัญหา และแนวโน้มของพื้นที่ในการศึกษาลำดับต่อไป

3.1 สภาพกายภาพและสิ่งแวดล้อม

3.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดเพชรบุรีมีเนื้อที่ทั้งหมด 6,357 ตร.กม. อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ๙๙๖ กิโลเมตร 127 กม. ในขณะที่ชะอำอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 207 กิโลเมตร อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ $12^{\circ} 32'$ ถึง $31^{\circ} 21'$ เหนือ และเส้นแวงที่ $99^{\circ} 6'$ ถึง $100^{\circ} 7'$ ตะวันออก (แผนที่ 3.1)

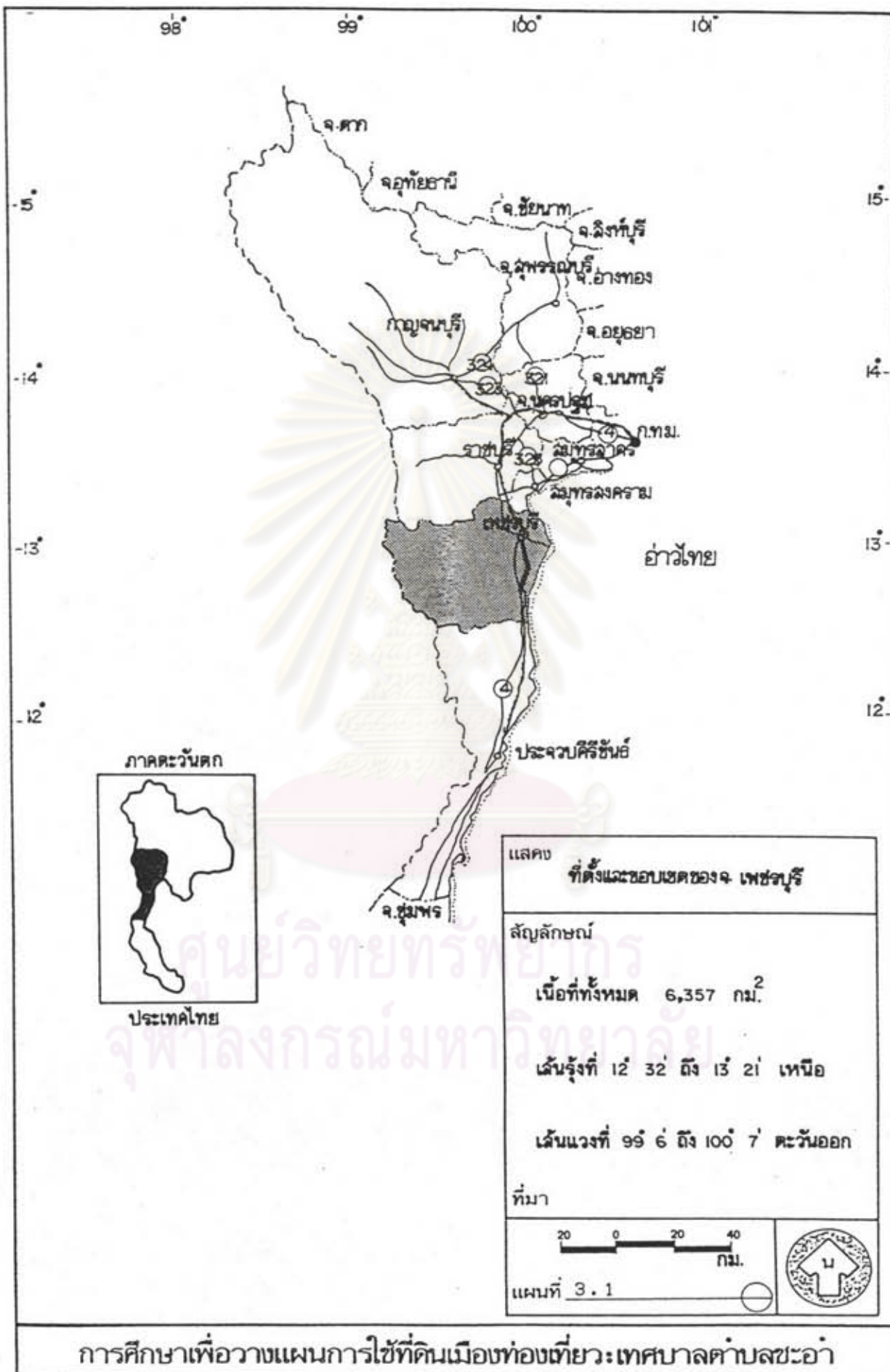
ทิศเหนือ ติดต่ออำเภอปากท่อจังหวัดราชบุรีและอำเภออัมพวา
จังหวัดสมุทรสงคราม

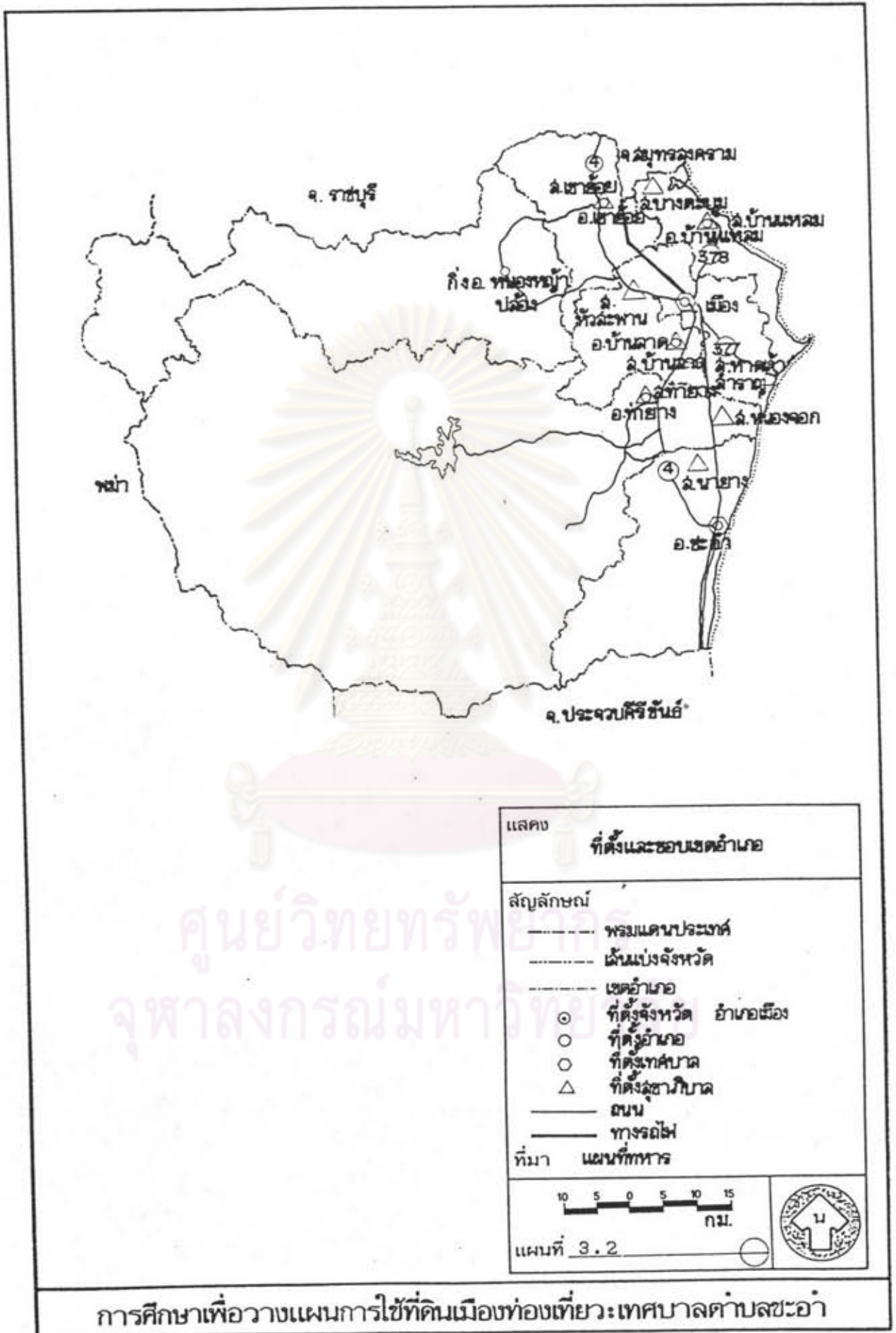
ทิศใต้ ติดต่ออำเภอทิวหิน ประจวบคีรีขันธ์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับฝั่งทะเลด้านตะวันตกของอ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นพรมแดนระหว่าง
ไทยกับพม่า

ส่วนเขตการปกครอง ภายในเขตจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วยอำเภอ 6 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ ดังนี้คือ อำเภอเมือง อำเภอเขาชัย้อย อำเภอบ้านแหลม อำเภอบ้านลาด อำเภอท่าสาย อำเภอชะอำ และกิ่งอำเภอหนองหญ้าปล้อง (แผนที่ 3.2)

การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเมืองท่องเที่ยวทะเลสาบตาบลชะอำ

3.1.2 ลักษณะทางกายภาพและทรัพยากร

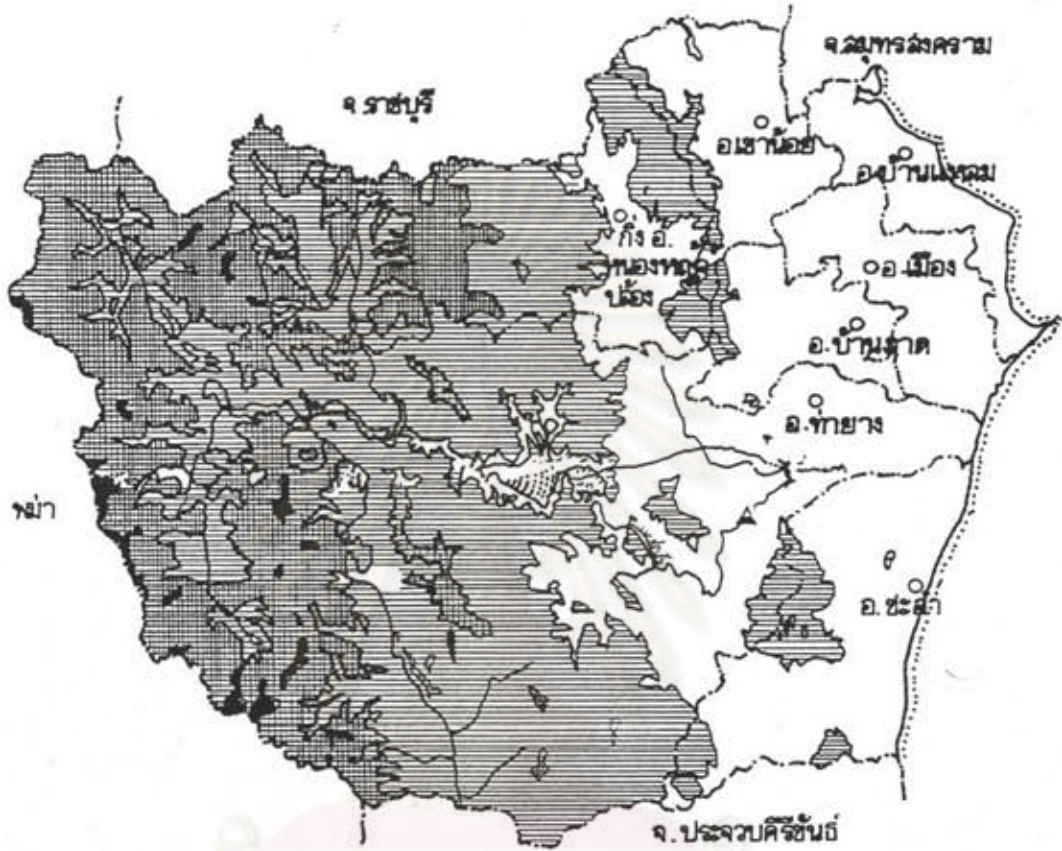
(1) ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดเพชรบุรี แบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะได้แก่ พื้นที่ราบ (Plain) พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด (Rolling Plain) และพื้นที่ภูเขา (Hills and Mountains) พื้นที่ทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวมีลักษณะเป็นผืนยาววางตัว ในแนวเหนือ-ใต้ โดยที่ราบอยู่ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดอยู่ตอนกลาง และพื้นที่ภูเขาอยู่ทางด้านตะวันตก พื้นที่ทั้ง 3 ประเภทมีเนื้อที่ประมาณร้อยละ 32, 21 และ 47 ของจังหวัดตามลำดับ สำหรับพื้นที่ภูเขาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาตะนาวศรี เป็นภูเขาสลับซับซ้อน มีความสูงโดยเฉลี่ยประมาณ 1,000 ม.จากระดับน้ำทะเลปานกลางและเป็นแหล่งต้นน้ำของลำน้ำหลายสายเช่น แม่น้ำเพชรบุรี แม่น้ำประจวบบุรี เป็นต้น (แผนที่ 3.3)

(2) ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณา เพราะเป็นเมืองท่องเที่ยว จึงมีความสัมพันธ์กับฤดูกาลท่องเที่ยว ในพื้นที่ แบ่งฤดูออกเป็น 3 ฤดู ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงพฤศจิกายน โดยช่วงแรกระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงตุลาคมอยู่ในอิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และเดือนพฤศจิกายนเป็นช่วงเปลี่ยนฤดู และอิทธิพลของดีเปรสชันจากทะเลจีนใต้ก่อให้เกิดฝนตกชุก ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคมถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์อยู่ในอิทธิพลของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และฤดูร้อนตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเมษายน อยู่ในช่วงของลมตะวันออกเฉียงใต้และลมใต้ ซึ่งทำให้มีคลื่นลม และน้ำทะเลซัดรุนแรงขึ้นอันเป็นข้อเสียเปรียบของพื้นที่อย่างหนึ่ง

สำหรับปริมาณการตกของฝนเฉลี่ยทั้งปี 1,031.4 มม. และจำนวนวันฝนตกทั้งปี จำนวน 119 วัน โดยที่ช่วงระหว่างเดือนธันวาคมถึงเมษายนเป็นช่วงเวลาที่ฝนตกน้อยที่สุดเพียง 2.6 วันต่อเดือน ทางด้านอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ของอากาศนั้น ในรอบปีหนึ่งนั้นมีความเปลี่ยนแปลงของอากาศเพียงเล็กน้อย โดยที่อุณหภูมิของอากาศเปลี่ยนแปลงเพียง 4.1 °ซ. จากต่ำสุด 25.3 °ซ. สูงสุด 29.4 °ซ. ในขณะที่ความชื้นแตกต่างกันรอบปีเพียง 11 % สำหรับความเร็วลมที่พัดผ่านในรอบปี เฉลี่ย 4.9 นอต โดยเดือนพฤษภาคม-ตุลาคมเป็นช่วงของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พฤศจิกายน-มกราคม เป็นมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน เป็นลมตะวันออกเฉียงใต้

แสดง **ลักษณะภูมิประเทศ**

สัญลักษณ์ ความสูงจากระดับน้ำทะเล

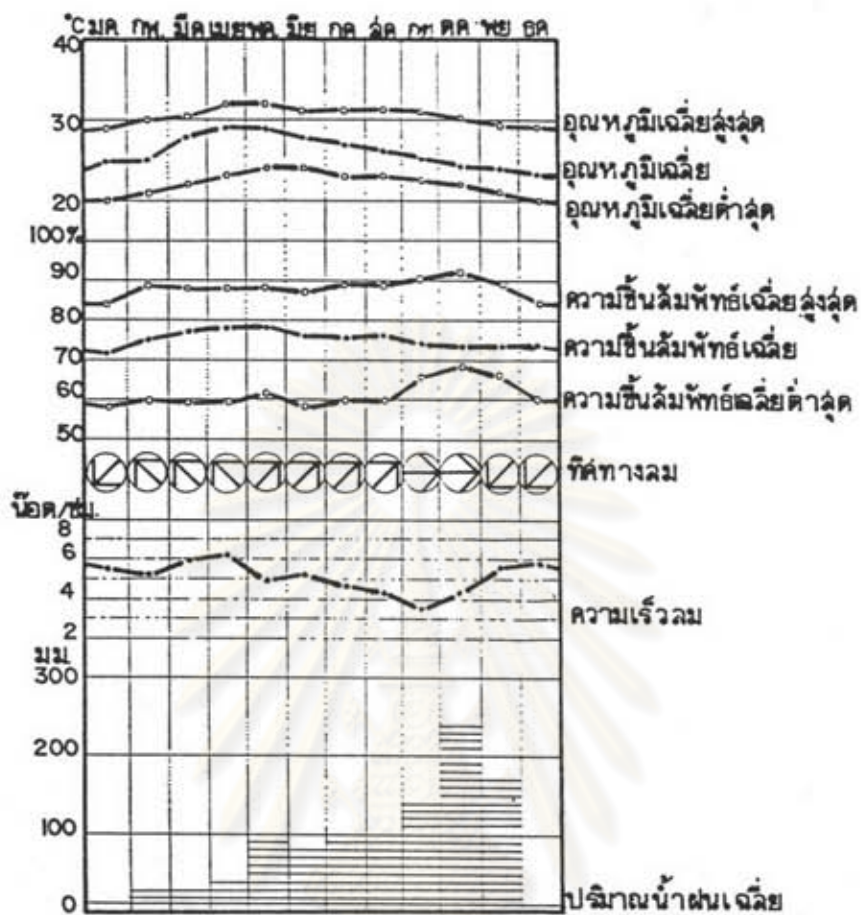
	0-100 ม.
	100-500 ม.
	500-1000 ม.
	1000 ม. ขึ้นไป

ที่มา

10 5 0 5 10 15 กม.

แผนที่ 3.3

การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเมืองท่องเที่ยวทะเลภาคใต้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แสดง	ลักษณะภูมิอากาศ
ที่มา กรมอุตุนิยมวิทยา	
แผนภูมิที่ 3.1	

การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเมืองท่องเที่ยวทะเลสาบคำบชะอำ

จากสภาพภูมิอากาศช่วงที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวพบว่า อยู่ในช่วง เดือนธันวาคม-เมษายน เพราะมีปริมาณฝนตกน้อย อุณหภูมิ และความชื้นของอากาศอยู่ในสภาวะที่ดีกว่าช่วงอื่นของปี ขณะเดียวกันในระยะเวลาดังกล่าวเป็นวันที่มีแสงแดดมีประมาณ ร้อยละ 50 ของทั้งปี (แผนภูมิ 3.1)

(3) ลักษณะทางธรณีวิทยา

ลักษณะทางธรณีของพื้นที่ประกอบด้วยหินอัคนี (Igneous Rock) ได้แก่ หินแกรนิต หินแกรนิตไดออไรต์ (Granodiorite) หิน Greniss และ หิน Shist หินดังกล่าวนี้ พบบริเวณภูเขาทางฝั่งตะวันตกในเขตเทือกเขาตะนาวศรีครอบคลุม พื้นที่ประมาณร้อยละ 21 ของพื้นที่จังหวัด นอกจากนี้มีหินชั้นและหินแปร (Sedimentary and Metamorphic Rocks) ประกอบไปด้วยชุดดินและหินตะกอน (Alluvium, Eluvium, Valley till and Riner Gravel) ชุดหินแก่งกระจาน ชุดหินราชบุรี ชุดหินกาญจนบุรี และชุดหินภูกระดึง

จากลักษณะทางธรณีวิทยาที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยหินปูน หินทราย หินดินดาน และหินชนวนนั้น พบว่า ส่วนที่เป็นภูเขาหินปูนนั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญด้วย เพราะเป็นภูเขาที่สวยงาม เช่น ยอดเขาพะเนินทุ่ง บริเวณอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เป็นต้น

(4) ทรัพยากรน้ำ

ทรัพยากรน้ำในพื้นที่แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ น้ำผิวดิน และน้ำใต้ดิน

(4.1) น้ำผิวดิน ในจังหวัดเพชรบุรี มีลำน้ำที่สำคัญ เช่น แม่น้ำเพชรบุรี แม่น้ำบางกลอย แม่น้ำบางตะพูน และแม่น้ำปราณบุรี และยังมีคลองสายสั้น ๆ อีกจำนวนหลายสาย

จากแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้มีการพัฒนาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ทั้งเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าในการเกษตรและอุปโภคบริโภค หลายโครงการ เช่น เขื่อนแก่งกระจาน เขื่อนเพชรบุรีฯ นอกจากนี้ยังมีอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กที่พัฒนาขึ้นเพื่อการเกษตร และอุปโภคบริโภคอีก

(4.2) น้ำบาดาล การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อประโยชน์ทางการเพาะปลูก และอุปโภคบริโภคของน้ำผิวดินดังกล่าวแล้วยังได้มีการขุดเจาะน้ำบาดาลเพื่ออุปโภค

บริโศก ซึ่งดำเนินการโดยกรมทรัพยากรธรณี รพช. และกรมโยธาธิการและผังเมืองกรมทรัพยากรธรณี ได้ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลในเขตจังหวัดเพชรบุรีทั้งสิ้น 140 บ่อ ซึ่งบ่อน้ำบาดาลเหล่านี้มีอยู่ไม่บ่อยที่ไม่ มี น้ำ และน้ำเค็มเนื่องจากอิทธิพลของน้ำทะเล

เมื่อพิจารณาถึงความเป็นได้ของการนำน้ำบาดาลมาใช้ประโยชน์ โดย อาศัย Hydrogeological Map ซึ่งจัดทำโดยกรมทรัพยากรธรณี พบว่า ในส่วนที่เป็นที่ราบ ตะกอนลุ่มน้ำของลำน้ำต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่ราบตั้งแต่เหนือจดใต้ของพื้นที่ เป็นพื้นที่ที่มีโอกาส ได้น้ำมากกว่าพื้นที่ส่วนอื่น โดยมีปริมาณน้ำตั้งแต่ 5-30 ม³ ต่อชั่วโมง คุณภาพของน้ำถึงแม้ว่าจะดี แต่ก็มีธาตุเหล็กผสมอยู่สูง

ทางด้านทรัพยากรน้ำมีส่วนสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว เช่น แม่น้ำเพื่อ ล่องแก่ง อ่างเก็บน้ำเพื่อชมทิวทัศน์ฯ และเพื่อการอุปโภค เท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ น้ำที่มีอยู่เพียงพอ ที่จะป็นน้ำดิบเพื่อการประปา โดยเฉพาะชะอำและเมืองเพชรบุรี ได้น้ำดิบจากเขื่อนเพชรบุรี และ เขื่อนแก่งกระจาน ซึ่งมีน้ำมากพอที่จะให้บริการทั้งประชากรท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวได้อีกนานปี (แผนที่ 3.4)

ตารางที่ 3.1 โครงการชลประทานในจังหวัดเพชรบุรี

โครงการ	ที่ตั้ง	ปริมาณน้ำ เก็บกัก (ล้าน ม. ³)	เนื้อที่ ชลประทาน (ไร่)	ผลิตกระแสไฟฟ้า (กิโลวัตต์)	หมายเหตุ
เขื่อนแก่งกระจาน	อ. เมือง อ. ท่าทาง	710	467,881	19,000	-
เขื่อนเพชรบุรี	จ. เพชรบุรี อ. ท่าทาง จ. เพชรบุรี	เขื่อนทดน้ำ	336,000	-	แหล่งน้ำดิบ ของการ ประปาชะอำ
อ่างเก็บน้ำ หุบกระพง	อ. ชะอำ จ. เพชรบุรี	-	-	-	ใช้เพื่อการ เกษตร

ที่มา : กรมชลประทาน, 2530

(เขาวัง) หุบกระพง มีอาหารกลางวันและไปทาดชะอำ ซึ่งในปี 2528 มีนักท่องเที่ยวใช้บริการถึง 15,168 คน

นอกจากนี้แล้ว ปัจจุบันยังมีแนวความคิดที่จะเปิดเส้นทางเดินเรือโดยสารจากถ้ำยามายังหัวหิน-ชะอำด้วยเรือขนาด 25-26 นอต ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินงาน ส่วนการเดินทางโดยเครื่องบินนั้น สนามบินบ่อฝ้ายซึ่งอยู่ติดกับชะอำ และหัวหินของกรมการบินพาณิชย์ ซึ่งมีขีดความสามารถรับเครื่องบินโดยสารแบบ Shorts และ Avro ได้นั้นยังใช้เป็นสนามบินเพื่อการฝึกซ้อมการบินเท่านั้น

(3) การสื่อสารและโทรคมนาคม

มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ 2 หน่วย คือ การสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) และองค์การโทรศัพท์ (ทศท.) ในจังหวัดมีบริการไปรษณีย์ โทรเลขทุกอำเภอ โทรศัพท์สาธารณะ 2 ใน 7 อำเภอ ส่วนบริการไปรษณีย์ด่วน โทรสาร และวิทยุโทรศัพท์มีเฉพาะอำเภอเมืองเพชรบุรี ส่วนโทรศัพท์ และโทรศัพท์ทางไกลอัตโนมัติมีชุมสาย อยู่ 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองเพชรบุรี ชะอำ และท่ายาง ก่อนปี 2534 องค์การโทรศัพท์มีโครงการขยายจำนวนหมายเลขทุกชุมสาย และจะติดตั้งชุมสายโทรศัพท์ใหม่อีก 4 แห่ง ซึ่งจะทำให้การติดต่อสื่อสารสะดวกทั่วถึงมากขึ้น

(4) น้ำประปา

การบริการน้ำประปาในจังหวัดเพชรบุรีส่วนใหญ่อยู่ในเขตเมือง (เทศบาล สุขาภิบาล) ดำเนินการโดยการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) และในความ รับผิดชอบของเทศบาลและสุขาภิบาล ส่วนพื้นที่ที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลบางแห่งเป็นโรงผลิตน้ำประปาขนาดเล็กซึ่งดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดและอนามัย ปัจจุบันพบว่า การให้บริการน้ำประปานั้นมีปัญหาการขาดแคลนน้ำประปาอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก พื้นที่ขาดแคลนน้ำประปาในระดับที่ค่อนข้างสูงในจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ สุขาภิบาลท่ายาง และสุขาภิบาลเขาย้อย ส่วนเทศบาลตำบลชะอำ ประสบปัญหาเรื่องบริการน้ำประปา เนื่องจากโครงข่ายท่อจ่ายน้ำประปามีจำกัด จึงไม่สามารถบริการได้ทั่วถึง ซึ่งปัจจุบันเทศบาลตำบลชะอำกำลังดำเนินการเพื่อหาทาง ปรับปรุงและขยายการผลิตและบริการอยู่ (โครงข่ายประปาคุรายละเอียกระดับชุมชน) จากปัญหา การขาดแคลนน้ำประปานั้นเป็นอุปสรรคที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาพื้นที่

(5) ป่าไม้

ในปี 2528 ป่าไม้ในจังหวัดเพชรบุรี มีทั้งหมด 2,272 ตร.กม. หรือร้อยละ 36.50 ของพื้นที่จังหวัด ซึ่งพื้นที่ป่าเป็นป่าดิบชื้นซึ่งอยู่บริเวณภูเขาทางด้านตะวันตกของพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีป่าเบญจพรรณอยู่บริเวณเนินเขาเตี้ย ๆ กระจายอยู่ทั่วไป และป่าชายเลน ซึ่งส่วนใหญ่กระจายอยู่ในเขตอำเภอเขาย้อย อำเภอบ้านแหลม

สำหรับการจัดป่าไม้ นั้น กรมป่าไม้ได้กำหนดการจัดการป่าไม้ออกเป็นเขตอุทยานแห่งชาติและป่าสงวนแห่งชาติ (แผนที่ 3.5)

1) อุทยานแห่งชาติ (National Park) คือ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน อยู่ในอำเภอกำแพง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีเนื้อที่ทั้งหมด 2,500 ตร.กม. หรือ 1,562,500 ไร่ อุทยานฯ แห่งนี้ นอกจากจะมีป่าดิบชื้นที่สมบูรณ์แล้ว ยังมีสัตว์ป่านานาชนิดรวมทั้ง ถ้ำและน้ำตกหลายแห่ง

2) ป่าสงวนแห่งชาติ (National Forest Reservation) ป่าสงวนแห่งชาติในจังหวัดเพชรบุรี มีทั้งหมด 16 ป่า มีเนื้อที่ 1,900,163.2 ไร่ ซึ่งป่าเหล่านี้มีธรรมชาติที่สวยงามนับเป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อการท่องเที่ยว

จากข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดเพชรบุรี จะเห็นว่าเพชรบุรีเป็นจังหวัดที่มีความสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากรมาก และเพื่อเป็นแนวทางการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติอย่างคุ้มค่า การอนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธาร ตลอดจนการปรับปรุงคุณภาพดิน จึงได้สรุป เสนอแนวทางต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสภาพพื้นที่ น้ำและดินของจังหวัดเพชรบุรี ไว้ดังนี้¹

เกี่ยวกับสภาพพื้นที่ พื้นที่ที่อยู่ติดกับชายฝั่งทะเล น้ำทะเลท่วมถึง หรือเคยท่วมถึง ดินมีความเค็มมาก ไม่สามารถใช้ทำประโยชน์อย่างอื่นได้ นอกจากใช้ทำนาเกลือ ปลูกไม้โกงกาง หรือปลูกจาก หากมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ปลูกพืชบางอย่างแล้วสามารถทำได้โดยการสร้างเขื่อนกั้นน้ำเค็ม และทำทางระบายน้ำเค็มออก แล้วใช้น้ำจืดล้างความเค็มของดินก็จะสามารถใช้ปลูกพืชบางชนิดที่ทนเค็มได้ เช่น มะพร้าว เป็นต้น สำหรับบริเวณจากชายฝั่งทะเลเข้ามา ระดับพื้นที่จะสูงขึ้น น้ำทะเลท่วมไม่ถึง หรือเคยท่วมถึง ดินจะจืดลงบ้าง เนื่องจากน้ำฝน และน้ำจากแม่น้ำลำคลอง ช่วยชะล้างความเค็มออกไปได้บ้าง บริเวณนี้เมื่อมีการ

¹ สรุปจากการศึกษาการปรับปรุงคุณภาพดินของกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ยกร่องก็จะสามารถใช้ปลูกพืชบางชนิด เช่น มะพร้าว หรือตาล หากว่านำมาปลูกข้าวก็พอจะทำได้ แต่ผลผลิตที่ได้จะต่ำมาก สำหรับตอนกลางของพื้นที่ มีสภาพราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ เหมาะที่จะใช้ทำนา ส่วนบริเวณที่เป็นที่คิง ซึ่งนอกจากจะใช้เป็นที่อยู่อาศัยแล้ว ควรจะใช้ปลูกพืชไร่ หรือทำสวนผลไม้ สำหรับทางทิศตะวันตกของจังหวัดมีที่ราบน้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นเนินเขา หรือภูเขาสูงชัน หากนำมาใช้เพาะปลูกพืชแล้ว จะเกิดการพังทลายของหน้าดินสูงมาก ผลที่ได้รับไม่คุ้มกับการลงทุน ควรคงสภาพให้เป็นป่าอยู่ตามธรรมชาติ เพื่อรักษาต้นน้ำลำธาร

เกี่ยวกับน้ำ เนื่องจากน้ำเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งของการเพาะปลูกพืช และการเพาะปลูกพืชในจังหวัดเพชรบุรีส่วนใหญ่อาศัยน้ำจากฝนเป็นหลัก ดังนั้น การเพาะปลูกพืชในช่วงฤดูแล้ง เกษตรกรมักประสบกับปัญหาการขาดแคลนน้ำ โดยเฉพาะการเพาะปลูกพืชในที่ดินที่พอเข้าช่วยเกษตรกรแล้ว เกษตรกรสามารถปลูกพืชได้มากขึ้น และปริมาณของผลผลิตที่ได้รับก็จะเพิ่มมากขึ้นด้วย

เกี่ยวกับดิน ดินบริเวณริมฝั่งทะเล เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เป็นดินเหนียวจัด และเป็นดินเค็ม หรือดินเปรี้ยว โดยทั่วไปแล้วดินนี้ไม่เหมาะที่จะนำมาใช้เพาะปลูกพืชใด ๆ ควรใช้ทำนาเกลือ หรือนากุ้ง แต่หากจำเป็นจะต้องนำมาใช้เพาะปลูกพืชแล้ว ควรมีการปรับปรุงความเค็ม หรือความเปรี้ยวของดิน เช่น การล้างความเค็มด้วยน้ำจืด หรือการใส่ปูนขาว เพื่อลดความเปรี้ยวของดิน เป็นต้น สำหรับดินที่เกิดอยู่ในบริเวณที่ราบน้ำท่วมถึง และบนลานตะกอนน้ำนั้น ดินบางชนิดมีคุณสมบัติทางกายภาพไม่ดี เช่น มีเนื้อดินเป็นดินทราย หรือดินทรายปนดินร่วน ซึ่งดินเหล่านี้มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ เก็บกักน้ำได้ดี หากนำมาใช้เพาะปลูกพืชแล้ว ควรมีการปรับปรุงบำรุงดิน เช่น การใส่ปุ๋ยคอก และปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ดินบางชนิดมีปริมาณของก้อนหิน ก้อนกรวดปะปนอยู่มาก ดินเหล่านี้เมื่อนำมาใช้ปลูกพืชควรเลือกชนิดของพืชให้เหมาะสม จึงจะได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับการลงทุน สำหรับดินที่เกิดบนเนินเขา และภูเขา ส่วนใหญ่เป็นดินตื้นมากมีก้อนหินปะปนอยู่มากไม่เหมาะที่จะใช้เพาะปลูกพืชใด ๆ ควรสงวนไว้ให้เป็นป่าอยู่ตามธรรมชาติ เพื่อรักษาต้นน้ำลำธาร

(6) ลักษณะชายฝั่งทะเล

ชายฝั่งทะเลของจังหวัดเพชรบุรีเป็นชายหาดที่มีความสวยงาม เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นหาดทราย และมีความยาวถึง 87 กม. และมีความลาดชันของชายหาดน้อย ส่วนคลื่นมีขนาดเหมาะสมกับการเล่นน้ำ และกีฬาทางน้ำ จากการคำนวณขนาดคลื่นตามความเร็วลม ความสูงของคลื่นในบริเวณน้ำลึก (Deep Water Wave Height) ประมาณ 0.2 ม. และความ

สูงของคลื่นที่แตกตัว (Breaking Wave Height) ประมาณ 0.3 ม. สำหรับกระแสน้ำมี 2 ทิศทาง คือ ในช่วงน้ำขึ้น น้ำจะไหลขึ้นไปทางเหนือ และน้ำลงในทิศทาง ตรงข้ามและขนานกับชายฝั่ง อย่างไรก็ตามความเร็วของกระแสน้ำจะขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมแต่ละฤดูด้วย โดยเฉพาะมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (เดือนพฤศจิกายน-มกราคม) และลมตะวันออกเฉียงใต้ (เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน) ซึ่งทำให้มีผลต่อชายฝั่งทะเลในแต่ละช่วงเวลา

อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าสภาพชายฝั่งทะเลของจังหวัดเพชรบุรี จะมีความเหมาะสมที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด แต่ยังมีปัญหาเกิดขึ้นในบริเวณนี้ เนื่องจากการพังทลายของชายหาดบริเวณหาดชะอำ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ปัญหาดังกล่าวนี้เกิดจากการสร้างเขื่อนไปโนทะเลประมาณ 1.2 กม. เพื่อปิดกั้นตะกอนปากคลองขนส่งของบริษัทชลประทานซีเมนต์จำกัดจากการสร้างเขื่อนลงไปในทะเลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกระแสน้ำและคลื่นในบริเวณนี้ จึงก่อให้เกิดการพังทลายของชายหาดบริเวณหาดชะอำ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการระบบนิเวศน์ชายฝั่ง

(7) ภัยธรรมชาติ

ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้น ได้แก่ น้ำท่วม ซึ่งบริเวณพื้นที่น้ำท่วมนั้นเมื่ออยู่ข้างเนื่องจากฝนตกหนักติดต่อกันหลายวันในหน้าฝน ช่วงเดือน กันยายน-พฤศจิกายน โดยฝนส่วนใหญ่จะตกบริเวณเขาทางด้านตะวันตก และน้ำไหลจะไหลลงสู่ที่ราบ และออกสู่ทะเลทางด้านตะวันออกจากการที่ปริมาณน้ำมีมาก และลำน้ำมีขนาดเล็กไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน จึงก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วม อย่างไรก็ตามการปรับปรุงระบบระบายน้ำจะสามารถบรรเทาปัญหาได้

3.1.3 คุณภาพสิ่งแวดล้อม

ข้อพิจารณาทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ ประกอบไปด้วยสิ่งแวดล้อมในชุมชนเมืองเพชรบุรีและชะอำ ประเด็นที่นำมาพิจารณา ได้แก่ การระบายน้ำ น้ำทิ้งจากชุมชนขยะมูลฝอย เสียง และฝุ่นละออง ซึ่งสิ่งแวดล้อมเหล่านี้มีผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่น และท่องเที่ยว

สภาพทางด้านสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปของพื้นที่อยู่ในสภาพที่ดี นอกจากบางพื้นที่ที่มีปัญหาเช่น ปัญหาน้ำท่วมในชุมชน ซึ่งเป็นการท่วมระยะสั้นที่น้ำไหลลงทะเลไม่ทันจะก่อให้เกิดน้ำขัง ทั้งนี้เพราะท่อระบายน้ำไม่ทั่วถึงและขนาดเล็ก ส่วนทางด้านคุณภาพของน้ำชายฝั่งทะเลนั้นถึงแม้ว่าคุณภาพของน้ำจะไม่เสียแต่บางพื้นที่ในเขตจังหวัดก็ยังมีปัญหา เพราะน้ำทิ้งจากชุมชนระบายลงสู่ทะเลโดยมิได้บำบัดก่อน ซึ่งก่อผลกระทบต่อน้ำทะเล และสิ่งมีชีวิตในทะเล นอกจากนี้ น้ำทิ้ง

จากชุมชนแล้ว ยังมีน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม เช่น โรงงานลับประตกระป๋องที่ชะอำ ที่ทำให้คุณภาพน้ำทะเลเสีย ซึ่งพบว่า มี Oil & Grease สูงเกินมาตรฐานที่กำหนดไว้

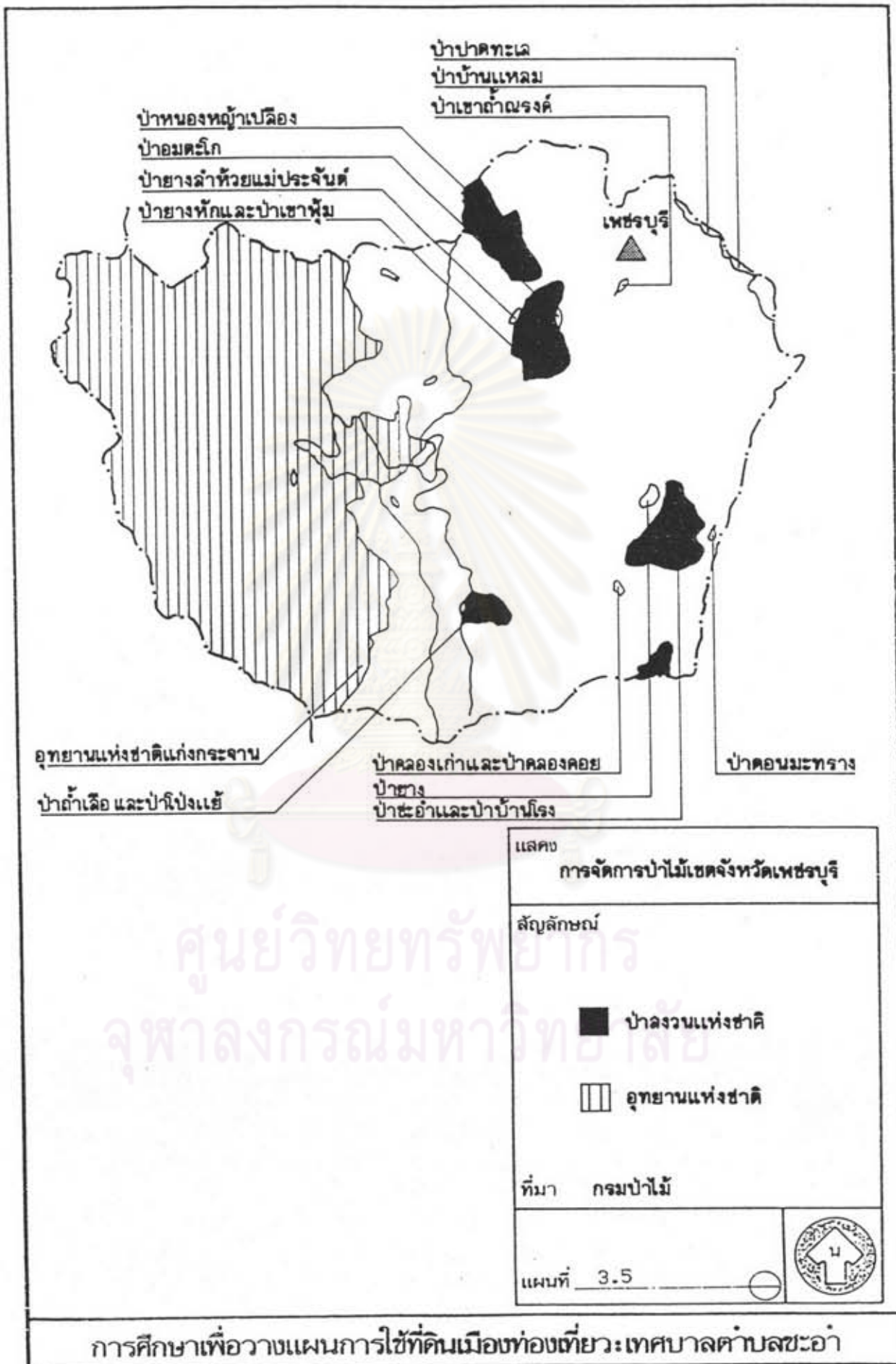
นอกจากปัญหาน้ำท่วมขังเลนน้ำทิ้งจากชุมชนแล้ว ชยะมูลฝอยก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ยังก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมเสื่อมเสียในปริมาณชุมชน และชายหาด ปริมาณขยะที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี และเทศบาลตำบลชะอำเก็บได้ในแต่ละวันเพียงร้อยละ 60 และ 59 ของปริมาณขยะทั้งหมดเท่านั้น ที่เป็นดังนี้ เพราะเครื่องมือและอุปกรณ์ รวมทั้งกำลังคนมีน้อย ขณะเดียวกันประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวไม่ช่วยกันร่วมมือในการแก้ปัญหา ส่วนด้านการกำจัดขยะก็ยังไม่ใช้วิธีการที่ยังไม่ถูกวิธี โดยการใช้การเก็บไปกองทิ้ง แล้วเผาให้สลายตัวไปตามธรรมชาติ ซึ่งสภาพเช่นนี้ ทำให้สภาพแวดล้อมของพื้นที่โดยรอบของที่ตั้งชะนั้นเสีย นอกจากนี้ยังพบปัญหาด้านฝุ่นละอองที่มีในพื้นที่แต่มีน้อยอยู่บริเวณชะอำ ซึ่งมีโรงงานปูนซีเมนต์ของบริษัทชลประทานซีเมนต์จำกัด แต่ฝุ่นละอองจากโรงงานดังกล่าว มีผลกระทบต่อสุขภาพเพราะทิศทางพัดของลมพัดเอาฝุ่นละอองไปในทิศทางที่ไม่มีชุมชน

จากสภาพแวดล้อมของพื้นที่โดยทั่วไปอยู่ในสภาพดี แต่พบปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขบางส่วนเช่น คุณภาพของน้ำชายฝั่งทะเล การทิ้งของเสียจากชุมชนและการกำจัดขยะเป็นต้น

ตารางที่ 3.2 แสดงปริมาณขยะและความสามารถในการเก็บขนขยะในปัจจุบัน (ปี 2529) ของเทศบาลเมืองเพชรบุรี และเทศบาลอำเภอชะอำ

รายการ	เพชรบุรี	ชะอำ
ประชากร (คน)	33,984	19,660
พื้นที่ (ตร.กม.)	5.4	110
ความหนาแน่นประชากร (คน/ตร.กม)	6,293	179
ปริมาณขยะเฉลี่ย (ลิตร/คน/วัน)	3.4	3.4
ปริมาณขยะ (ม ³ /วัน)	115	67
จำนวนรถเก็บขยะ (คัน)	6	2
จำนวนเที่ยวที่เก็บขยะรวม (เที่ยว/วัน)	12	6
จำนวนขยะที่เก็บได้ (ม ³ /วัน)	92	46
สัดส่วนขยะที่เก็บได้ต่อวัน (%)	80	59

ที่มา : จากการสำรวจของ วท.

แสดง
การจัดการป่าไม้เขตจังหวัดเพชรบุรี

สัญลักษณ์

- ป่าสงวนแห่งชาติ
- ▨ อุทยานแห่งชาติ

ที่มา กรมป่าไม้

แผนที่ 3.5

การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเมืองท่องเที่ยวระเทศบาลตำบลชะอำ

3.1.4 ทรัพยากรการท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism Resource) ในที่นี้อาจแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ ทรัพยากรที่เป็นสิ่งดึงดูดใจ (Attract) ได้แก่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ และทรัพยากรที่เป็นสิ่งบริการ (Serve) เพื่อความสะดวกสบายและความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานและการบริการท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งในเขตจังหวัดเพชรบุรี พบว่า มีทรัพยากรการท่องเที่ยวค่อนข้างสมบูรณ์ และมีศักยภาพสูงมาก ดังนี้คือ

(1) แหล่งท่องเที่ยว

ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีมีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายเกือบทุกประเภททั้งที่เป็นธรรมชาติ ป่าเขา ทะเล น้ำตก แหล่งประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ซึ่งพบว่า แหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ มีจำนวนทั้งหมด 35 แห่ง โดยได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ 12 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน 20 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และหัตถกรรม 3 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่โดยรอบชุมชนศูนย์กลาง และตลอดแนวชายฝั่งทะเล (ตารางที่ 2.3 และแผนที่ 3.6) โดยแหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภทมีการรวมตัวกันอยู่เป็นกลุ่มเช่น บริเวณอำเภอเมืองเพชรบุรีเป็นที่รวมของแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน ส่วนชะอำเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติประเภทชายหาดเป็นต้น ลักษณะเช่นนี้ทำให้เห็นภาพรวมของพื้นที่ ซึ่งมีลักษณะเด่นเฉพาะแตกต่างกันไปตามประเภทของท่องเที่ยวแต่ละประเภท ดังนี้

(1.1) แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ มีทั้งสิ้น 12 แห่ง แบ่งออกเป็น

- ชายหาด อ่าว มีจำนวน 5 แห่ง ชายหาดส่วนใหญ่มีความสวยงามในระดับปานกลางถึงต่ำ โดยมีหาดชะอำเป็นชายหาดที่ได้รับความนิยมสูงสุด หาดอื่น ๆ ได้แก่ หาดเจ้าสำราญ หาดปึกเตียน เป็นต้น
- ถ้ำ มี 1 แห่ง คือ ถ้ำเขาเตาหม้อ เป็นถ้ำที่มีลักษณะคงสภาพธรรมชาติ แต่ยังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวน้อย
- น้ำตก มี 2 แห่ง อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติแห่งแก่งกระจานมีสิ่งดึงดูดใจระดับปานกลาง

- ป่าเขา มี 4 แห่งเป็นแหล่งที่สนใจมากได้แก่ เขาพะเนินทุ่ง แต่ยังไม่ได้รับความนิยมน่าที่ควรเพราะยังขาดการเสริมสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอยู่มาก

- แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ เขื่อน และอ่างเก็บน้ำ ซึ่งเริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้น ได้แก่ เขื่อนแก่งกระจาน

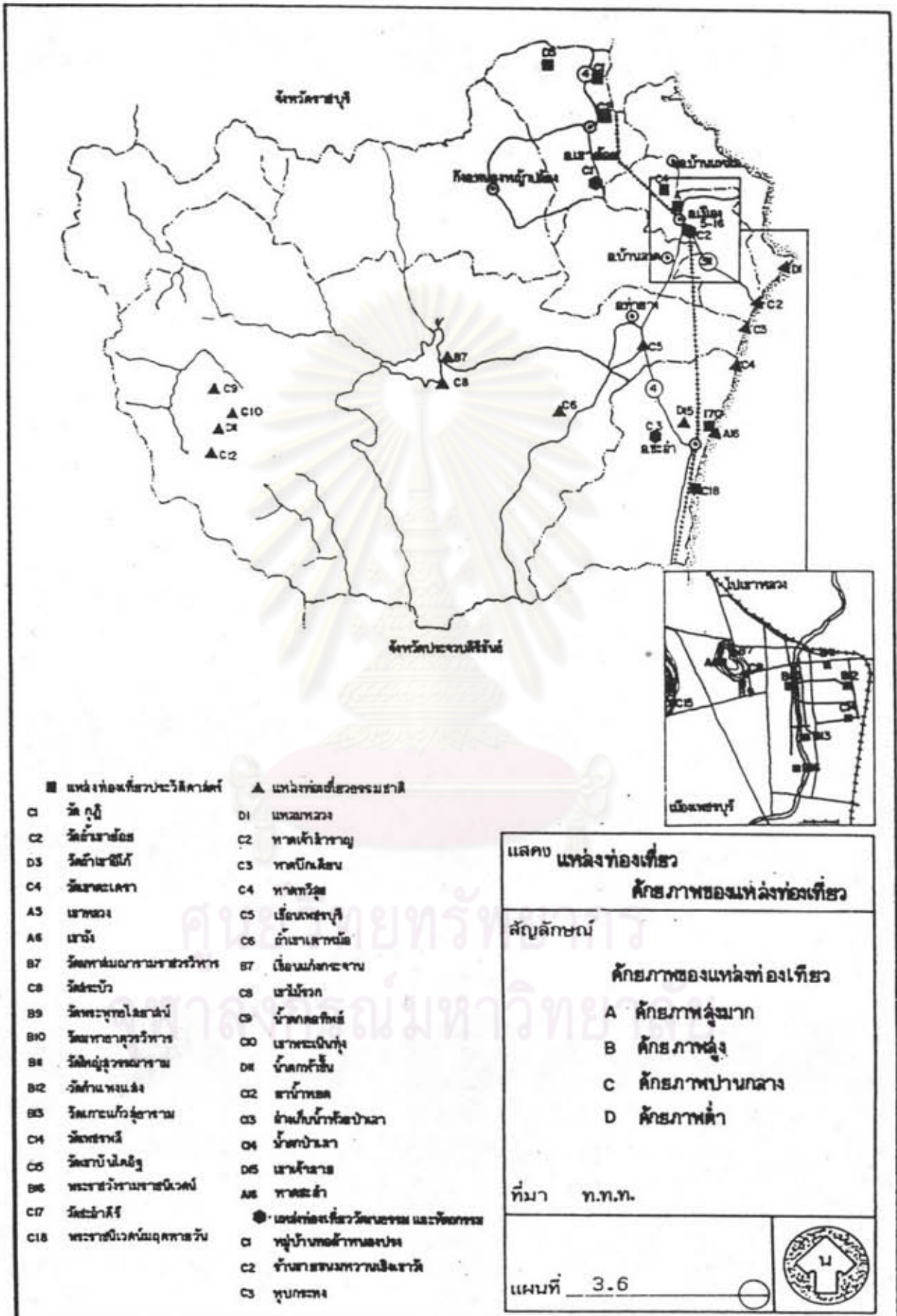
(1.2) แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และศาสนสถาน 18 แห่ง โดยแบ่งออกเป็น

- พระราชวังและแหล่งประวัติศาสตร์ 3 แห่ง โดยมีเขาวิง (พระนครคีรี) เป็นพระราชวังเก่าที่ได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์จากกรมศิลปากรเป็นแหล่งที่ดึงดูดใจมากที่สุดในกลุ่มนี้ มีนักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมมาชมมากแห่งหนึ่ง ส่วนแหล่งอื่น ๆ อยู่ในเขตราชการ ได้แก่ พระราชวังรามราชนิเวศน์และพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน ซึ่งน่าสนใจมากเพราะเป็นกลุ่มอาคารไม้สักทั้งหมด แต่อยู่ในสภาพทรุดโทรม

- ศาสนสถานที่สวยงามบนเขาหรือตัดแปลงภู 4 แห่ง ได้รับความนิยมในระดับปานกลางถึงต่ำ

- วัดและสำนักสงฆ์ 11 แห่ง มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง โดยมีลักษณะดึงดูดใจ คือ ตัวสถาปัตยกรรม และศิลปภาพจิตรกรรมฝาผนัง ฐานัน และการแกะสลักที่สวยงาม ในปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวเข้าชมอยู่ในระดับต่ำ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ซื้อบริการนำเที่ยวจากหัวหน้า และชะอำ สภาพของแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มนี้ยังขาดการพัฒนาอยู่มาก

(1.3) แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรมและหัตถกรรม 3 แห่ง ได้แก่ หมู่บ้านทอผ้าหนองปรัง หุบกระพง และกลุ่มร้านขายขนมหวานเชิงเขาวิงซึ่งเป็นแหล่งที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวชาวไทยมากที่สุด ส่วนแหล่งอื่นมีความดึงดูดใจค่อนข้างต่ำ

■	แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์	▲	แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ
C1	วัดสุทัศน์	D1	แหลมทอง
C2	วัดอัมพวัน	C2	ท่ารถท่าช้าง
D3	วัดมหาธาตุ	C3	ท่ารถนิคม
C4	วัดมหาธาตุ	C4	ท่ารถวิเศษ
A5	เขาดอน	C5	เขื่อนเพชรบุรี
A6	เขาดง	C6	เขื่อนลพบุรี
B7	วัดท่าพระนครราชบุรี	B7	เขื่อนลพบุรี
C8	วัดสระบัว	C8	เขื่อนลพบุรี
B9	วัดพระพุทธไสยาสน์	C9	เขื่อนลพบุรี
B10	วัดมหาธาตุราชบุรี	C10	เขื่อนลพบุรี
B4	วัดใหญ่สุวรรณาราม	D4	เขื่อนลพบุรี
B12	วัดบ้านโพธิ์	C2	เขื่อนลพบุรี
B5	วัดพระแก้วสุวรรณ	C3	เขื่อนลพบุรี
C4	วัดพระศรี	C4	เขื่อนลพบุรี
C5	วัดบ้านโคก	D5	เขื่อนลพบุรี
B6	พระราชวังราชบุรี	A6	เขื่อนลพบุรี
C17	วัดอัมพวัน	●	แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม และพิพิธภัณฑ์
C18	พระราชวังรัตนโกสินทร์	C1	พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์
		C2	พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ
		C3	พิพิธภัณฑ์

แสดง แหล่งท่องเที่ยว

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

สัญลักษณ์

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

A ศักยภาพสูงมาก

B ศักยภาพสูง

C ศักยภาพปานกลาง

D ศักยภาพต่ำ

ที่มา ท.ท.ท.

แผนที่ 3.6

การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเมืองท่องเที่ยว: เทศบาลตำบลชะอำ

ตารางที่ 3.3 รายชื่อแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีแยกตามประเภทและที่ตั้ง

แหล่งท่องเที่ยว	ที่ตั้ง
1. แหล่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ 12 แห่ง	1. หาดเจ้าสำราญ
1.1 ชายหาด อ่าว 5 แห่ง	2. แหลมหลวง
	3. หาดบิกเคียน
	4. หาดทิวสอ
	5. หาดชะอำ
1.2 ถ้ำ 1 แห่ง	1. ถ้ำเขาเตาหม้อ
1.3 น้ำตก 2 แห่ง	1. น้ำตกเอทินท์
	2. น้ำตกหัวอิน
1.4 ป่าเขา 4 แห่ง	1. เขาไม้รวก
	2. มะเนินทุ่ง
	3. วนอุทยาน
	4. เขาเจ้าลา
2. แหล่งธรรมชาติที่มนุษย์สร้างขึ้น 2 แห่ง	1. เขื่อนเพชรบุรี
	2. เขื่อนแก่งกระจาน
<u>แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์</u>	
<u>ศาสนาสถาน</u> 18 แห่ง	
1. พระราชวังและแหล่งประวัติศาสตร์ 3 แห่ง	1. เขาวัง (พระนครคีรี)
	2. พระราชวังรามราชนิเวศน์
	3. พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน
2. วัดและสำนักสงฆ์ 11 แห่ง	1. วัดกุฎี
	2. วัดเขาตะเครา
	3. วัดมหาสมณาราม
	4. วัดสระบัว
	5. วัดพระพุทธไสยาสน์
	6. วัดมหาธาตุวรวิหาร
	7. วัดใหญ่สุวรรณาราม
	8. วัดกำแพงแลง
	9. วัดเกาะแก้วสุทธาราม
	10. วัดเขษมณี
	11. วัดชะอำคีรี
3. ศาสนสถานแบบเขาหรือถ้ำ 4 แห่ง	1. วัดถ้ำเขาอ้อ
	2. วัดถ้ำเขาอีโต้
	3. เขาหลวง
	4. วัดเขานัน ไคอิฐ
<u>แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและทัศนกรรม</u> 3 แห่ง	1. หมู่บ้านทอผ้าของปราง
	2. กลุ่มร้านชาฮอนมเชิงเขาวัง
	3. หุบกระพง

สภาพแหล่งท่องเที่ยวของเพชรบุรีในปัจจุบันมีชายหาดชะอำเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักสำคัญ และยังเป็นศูนย์กลางของที่พัก และบริการท่องเที่ยวที่ใหญ่ที่สุดอีกด้วย แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อื่น ๆ ในตัวเมืองเพชรบุรี อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เริ่มได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

(2) ปัญหาในแหล่งท่องเที่ยว

ปัญหาที่พบ คือ การขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวยังไม่สะดวก ไม่ว่าจะเป็นเส้นทางหรือการบริการขนส่งสาธารณะ นอกจากนี้ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีการพัฒนาแล้ว จะพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และสภาพแวดล้อมค่อนข้างมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการขาดการวางแผนในการพัฒนา

(3) การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

จากการศึกษาและประเมินศักยภาพของ วท. ได้ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวโดยพิจารณาจากประเด็นหลักที่สำคัญ คือ ลักษณะเด่นดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว และปริมาณของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งพบว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญสูงสุด (A) มีอยู่ 3 แห่งด้วยกัน ได้แก่ เขาหลวง เขาวัง และหาดชะอำ นอกนั้นก็อยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญระดับสูง (B) และระดับปานกลางและต่ำ (C, D) (แผนที่ 3.6)

จะเห็นได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ หรือมีศักยภาพในระดับสูงอยู่กระจายทั่วไปตามพื้นที่ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งในพื้นที่ก็มีลักษณะเด่นของประเภททรัพยากรที่แตกต่างกันออกไป

3.1.5 โครงสร้างพื้นฐาน

โครงสร้างพื้นฐานและบริการต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นและสนับสนุนให้ทรัพยากรในพื้นที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ได้แก่

(1) ถนน

ถนนในเขตจังหวัดเพชรบุรี อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ ตามขนาด ประโยชน์ใช้สอย และระดับของถนน ได้แก่ กรมทางหลวง รพช. กรมชลประทาน กรมโยธาธิการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและสุขภิบาล ถนนสายสำคัญ ได้แก่ (แผนที่ 3.7)

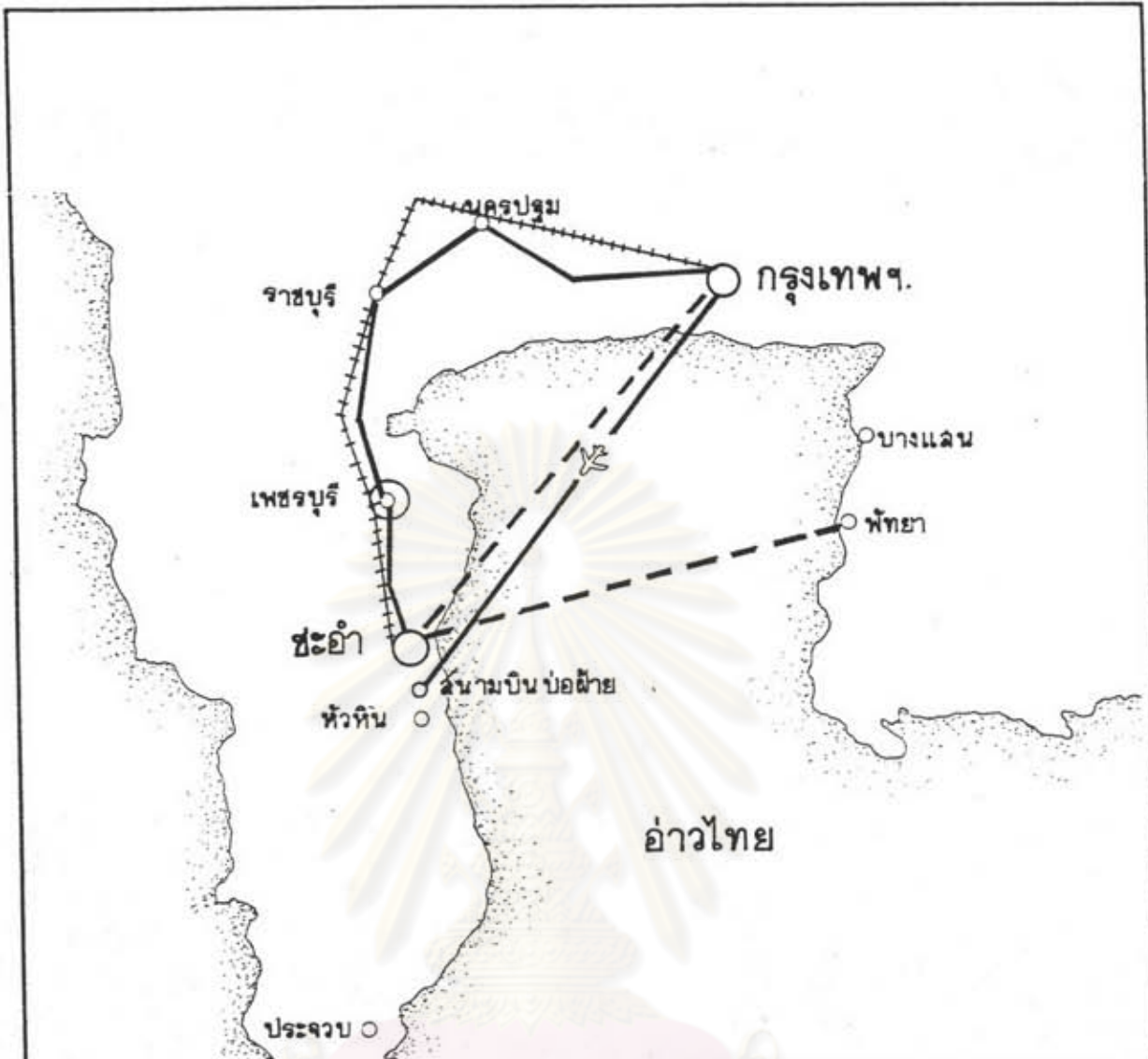
- ถนนเพชรเกษม (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4) เชื่อมโยงระหว่างกรุงเทพฯ ผ่านจังหวัดเพชรบุรี ลงสู่ภาคใต้
- ทางหลวงหมายเลข 35 เป็นถนนหลายช่วงจากหาดเจ้าสำราญ -บ้านแหลม -คลองโคนออกธนบุรีปากท่อ
- ถนนหาดเจ้าสำราญ -ชะอำ ซึ่งเป็นถนนลาดยางทั้งหมด /ถนนภายในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

ระบบโครงข่ายถนนเหล่านี้ มีหลายเส้นทางที่ควรได้รับการปรับปรุงด้านขนาด และคุณภาพของทางให้ดียิ่งขึ้น

(2) การขนส่ง

ปัจจุบันการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารทั้งภายในและภายนอก พื้นที่มี 2 ทาง คือ รถโดยสารประจำทางและรถไฟ ซึ่งมีความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว กล่าวคือ รถโดยสารธรรมดาจากกรุงเทพฯ มี 9 สาย รถโดยสารปรับอากาศ 4 สายที่สำคัญ คือ สายกรุงเทพฯ-หัวหิน มีถึงวันละกว่า 30 เที่ยว (มีอัตราการครองที่นั่ง 0.74 คน/ที่นั่ง) และมีรถผ่านไปยังจังหวัดภาคใต้อีก 32 สาย ส่วนรถโดยสารภายในพื้นที่มีสายสำคัญเพียงสายเพชรบุรี-หัวหิน เพชรบุรี-แก่งกระจาน เท่านั้น

ด้านรถไฟ มีรถไฟสายใต้ผ่านตลอดโดยมีผู้โดยสารมาลงในพื้นที่ 1 ล้านคน ในปี 2529 ลดลงจากปี 2526 ถึง 0.23 ล้านคน โดยร้อยละ 97.25 เป็นผู้โดยสารชั้นสาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระยะไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก ผู้โดยสารส่วนใหญ่เป็นคนท้องถิ่น ปัจจุบันการรถไฟแห่งประเทศไทยได้จัดขบวนรถพิเศษนำเที่ยว กรุงเทพฯ-ชะอำ-หัวหิน ในช่วงวันหยุดไปกลับภายในวันเดียวโดยมีเส้นทางนำเที่ยวครั้งนี้ สายชะอำ และพระปฐมเจดีย์ไปเพชรบุรี

แสดง
ระบบการขนส่งของเพชรบุรีและชะอำ

สัญลักษณ์

- ถนน
- +++++ ทางรถไฟ
- ทางทะเล
- ทางอากาศ

ที่มา

30 0 30 60 กม.

แผนที่ 3.7

การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเมืองท่องเที่ยวทะเลตำบลชะอำ

(5) ไฟฟ้า

การบริการไฟฟ้าในเขตจังหวัดเพชรบุรี อยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าภูมิภาค (กผ.) จำนวนสถานีย่อย หรือสถานีเปลี่ยนแรงดัน (Substation) ซึ่งรับพลังงานไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิต เพื่อจ่ายไปยังผู้ใช้ไฟของการไฟฟ้าภูมิภาคในพื้นที่จังหวัดมีอยู่ 2 สถานี คือ สถานีเพชรบุรี และสถานีชะอำ

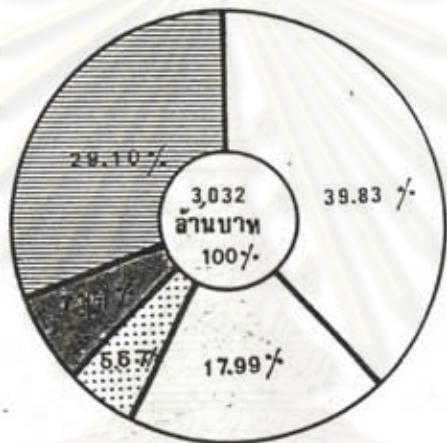
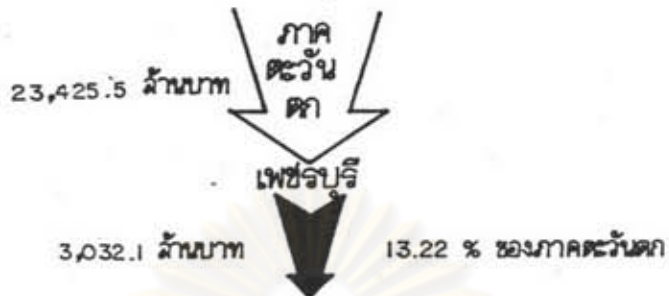
ความสามารถในการจ่ายไฟฟ้าของแต่ละสถานี ปัจจุบัน ไม่มีปัญหาพลังงานไฟฟ้าสำรองของสถานีเพชรบุรี และชะอำ มีพอเพียงที่จะจ่ายให้แก่ผู้ใช้ไฟฟ้าจนถึงปี พ.ศ. 2534 ปัจจุบันประชาชนในจังหวัดมีไฟฟ้าร้อยละ 80 แต่ถ้าคิดเป็นหมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ในเขตจังหวัดจะมีไม่เกินร้อยละ 30 เนื่องจากบ้านเรือนแต่ละหลังอยู่ไกลกันมาก ถึงแม้ว่าไฟฟ้าเข้าถึงหมู่บ้านแล้วก็ตาม แต่เป็นการลงทุนสูงมากที่จะแจกจ่ายไฟฟ้า ไปให้ทั่วถึงทุกบ้านเรือนในหมู่บ้าน

3.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจในที่นี้เป็นระบบเศรษฐกิจของจังหวัด ซึ่งมีลักษณะเป็นระบบเศรษฐกิจแบบเปิด มีการค้าและการโยกย้ายทรัพยากรทำการผลิตระหว่างจังหวัด การลงทุนมาจากทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาล นอกจากนี้ระบบเศรษฐกิจของพื้นที่ยังอยู่ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายทางด้านการเงิน การคลังที่กำหนดมาจากรัฐบาลกลาง พื้นฐานการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดมีรากฐานมาจากทรัพยากรการเกษตรเป็นสำคัญซึ่งมีผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดในสาขาต่าง ๆ ต้องพึ่งพาอยู่กับการเกษตร แม้แต่ในสาขาอุตสาหกรรมในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังเป็นอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตการเกษตรเกือบทั้งสิ้น นอกจากนี้ปัจจุบันยังมีความเชื่อว่าการพัฒนาเศรษฐกิจในสาขาการท่องเที่ยวจะทำให้เกิดความต้องการสินค้าและบริการ ซึ่งจะทำให้เศรษฐกิจของจังหวัดมีการขยายตัวขึ้น เนื่องจากการท่องเที่ยวทำให้มีการไหลเข้าของเงินตรา

3.2.1 สภาพเศรษฐกิจโดยรวม

เศรษฐกิจโดยส่วนรวมของจังหวัดมีผลิตภัณฑ์มวลรวมในปี พ.ศ. 2527 มูลค่า 3,032.1 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.94 ของภาค และร้อยละ 0.83 ของประเทศ รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรของจังหวัดเพชรบุรีเท่ากับ 7,676 บาท (ตารางที่ 3.4) ซึ่งเปรียบเทียบกับของภาค และประเทศ ซึ่งเท่ากับ 7,879 บาท และ 7,181 บาท นอกจากนี้รายได้เฉลี่ยต่อปีของประชากรยังมีความแตกต่างค่อนข้างสูงระหว่าง ประชากรที่อยู่ภาคเกษตรกับนอกภาคเกษตร

แสดง โครงการทางเศรษฐกิจ ของจังหวัดเพชรบุรี พ.ศ. 2528		
สัญลักษณ์		
	เกษตรกรรม	39.83 %
	การค้า บริการ	17.99 %
	การบริการ	5.67 %
	อุตสาหกรรม	7.41 %
	อื่น ๆ	29.10 %
ที่มา กองบัญชาประชาชน		
แผนที่ 3.2		

การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเมืองท่องเที่ยวระเทศบาลตำบลชะอำ

กรรม สำหรับอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจของจังหวัดเพชรบุรีอยู่ในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 4.49 ต่อปี และมีขนาดใกล้เคียงกับของภาคและประเทศ ซึ่งเท่ากับร้อยละ 3.25 และ 4.31 ต่อปี ดังแสดงใน แผนภูมิที่ 3.2 ด้านโครงสร้างการผลิต ในจังหวัดยังต้องพึ่งพาการเกษตรกรรมในอัตราที่สูง โดยมีมูลค่าภาคเกษตรประมาณร้อยละ 40 ในขณะที่อุตสาหกรรมมีร้อยละ 7.41 การค้าปลีก และค้าส่งร้อยละ 17.99 และสาขาการบริการมีเพียงร้อยละ 5.67 ซึ่งแตกต่างจากระดับภาค และประเทศที่มีอัตรามูลค่าภาคอุตสาหกรรมและบริการสูงกว่า

3.2.2 การจ้างงาน แรงงานในพื้นที่ส่วนใหญ่ยังคงทำกิจการของตัวเองในภาคเกษตรกรรม ส่วนการจ้างงานส่วนใหญ่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมการผลิต โดยเฉพาะการแปรรูปผลผลิตการเกษตร รองลงมา ได้แก่ กิจการขนส่ง การขายปลีก ภัตตาคาร โรงแรม และบริการ ผู้จ้างงานร้อยละ 44 เป็นประเภทผู้มีการศึกษา โดยมีปัญหาการว่างงานอยู่ประมาณ ร้อยละ 7 ของผู้มีงานทำ

สภาพการจ้างงานเช่นนี้หากไม่ได้รับการพัฒนาขยายการจ้างงานแล้ว เชื่อว่าในอนาคตจะมีประชากรว่างงานสูงขึ้นอีกมาก ทั้งนี้ เพราะในภาคการเกษตรนั้นไม่สามารถขยายพื้นที่ หรือเพิ่มแรงงานได้อีกมากนัก ภาครัฐบาลจึงมีความเชื่อว่าการท่องเที่ยวจะเป็นสาขาที่สำคัญในการเพิ่มการจ้างงานในพื้นที่ได้ทางหนึ่ง

3.2.3 สรุปแนวโน้ม ในอนาคตของสภาพเศรษฐกิจ การขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดในอนาคตจะยังคงได้รับอิทธิพลมาจากสาขาเกษตรกรรมเป็นสำคัญ โดยเศรษฐกิจจะมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราที่ช้าลง สำหรับสาขาเกษตรกรรมขยายตัวช้ากว่าสาขาอื่น ๆ ที่อยู่นอกสาขาเกษตรกรรม ในอนาคตจังหวัดเพชรบุรีอาจจะมีปัญหาการขยายตัวในสาขาเกษตรกรรม อันเนื่องมาจากความจำกัดด้านที่ดิน เพราะการขยายตัวในสาขานี้ที่ผ่านมาเป็นการเพิ่มผลผลิตจากการขยายพื้นที่มากกว่าการเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ (ตารางที่ 3.6)

สรุปเศรษฐกิจส่วนรวมของจังหวัด จะมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นช้ากว่าของภาคและประเทศ ดังตารางที่ 3.5 และ 3.6 ซึ่งจะมีผลทำให้รายได้ต่อหัวของประชากรของจังหวัดเพิ่มขึ้นได้ช้ากว่าของภาคและประเทศ

ตารางที่ 3.4 สภาพทางเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดเพชรบุรี เปรียบเทียบกับภาคตะวันตกกับประเทศไทย ปี 2527 (ราคาคงที่ ปี 2515)

หน่วย : ล้านบาท

สภาพทางเศรษฐกิจ	จังหวัดเพชรบุรี	ภาคตะวันตก	ประเทศ
มูลค่าผลิตภัณฑ์ (ล้านบาท)	3,032.1	23,425.5	364,306.7
ร้อยละ	(100.0)		
เกษตรกรรม	1,207.7	9,583.6	85,901.5
ร้อยละ	(39.83)	(40.91)	(23.59)
อุตสาหกรรม	224.6	3,019.9	77,082.7
ร้อยละ	(7.41)	(12.89)	(21.16)
การค้าปลีก/ค้าส่ง	545.6	3,852.4	57,430.0
ร้อยละ	(17.99)	(16.45)	(15.77)
บริการ	172.0	1,223.8	51,535.7
ร้อยละ	(5.67)	(5.22)	(11.4)
อื่น ๆ	552.2	5,745.8	103,256.8
ร้อยละ	(18.21)	(24.53)	(28.35)
รายได้เฉลี่ยต่อหัว (บาท/ปี)	7,676.0	7,879.0	7,181.0
* ภาคเกษตรกรรม	3,727.7	3,557.5	2,479.2
นอกเกษตรกรรม	22,246.0	11,173.5	17,466.5
อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ	6.66	5.50	6.69

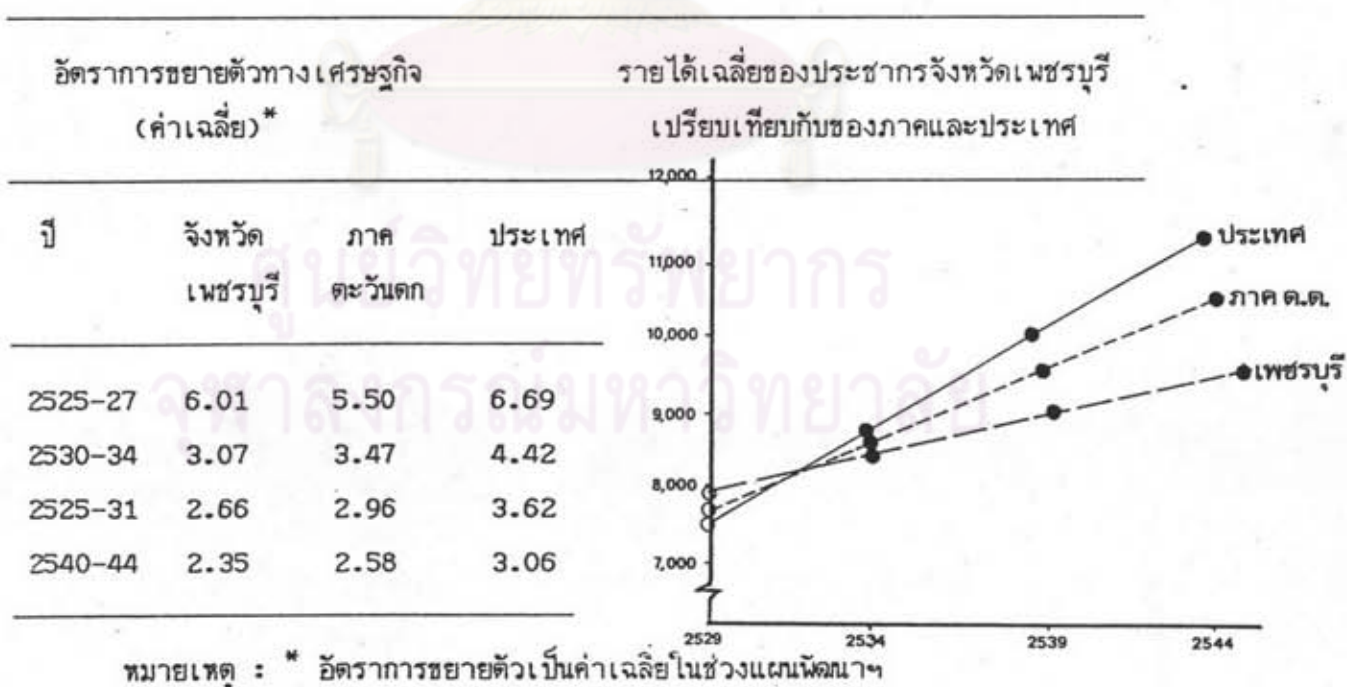
ที่มา : กองบัญชาประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

$$* \text{รายได้เฉลี่ยต่อหัวภาคการผลิต} = \frac{\text{มูลค่าผลิตภัณฑ์ในภาคการผลิต}}{\text{จำนวนประชากรในภาคการผลิต}}$$

ตารางที่ 3.5 เปรียบเทียบการขยายตัวทางเศรษฐกิจสาขาเกษตร ในภาคเกษตรกรรม/
นอกภาค จังหวัดเพชรบุรี ในอนาคต

ปี	การขยายตัวทางเศรษฐกิจ			
	ในภาคเกษตรกรรม		นอกภาคเกษตรกรรม	
	ล้านบาท	อัตราเพิ่ม (%)	ล้านบาท	อัตราเพิ่ม (%)
ปี 2529	1,122.35	-	1,520.96	-
ปี 2534	1,125.48	0.06	2,327.91	4.24
ปี 2539	1,128.60	0.05	2,734.86	3.50
ปี 2544	1,131.72	0.05	3,141.81	3.00

ตารางที่ 3.6 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

3.3 สภาพทางสังคม

สภาพทางสังคมเป็นเครื่องชี้ถึงความ เป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น ตั้งแต่ครั้งอดีต กาล ได้แก่

3.3.1 ประเพณีและวัฒนธรรม

เพชรบุรีเป็นชุมชนที่ตั้งมานานตั้งแต่อดีตกาล และเคยรุ่งเรืองมาก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงกลางสมัยรัตน โกสินทร์ ทำให้มีศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนประเพณีมากมาย สภาพทางสังคมวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ยังปรากฏอยู่ในปัจจุบัน แต่ได้รับความสนใจน้อยลงมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่และความเจริญแบบใหม่ได้เข้าแทนที่ อย่างไรก็ดีตาม ประเพณีและวัฒนธรรมเหล่านี้สามารถที่จะอนุรักษ์ และฟื้นฟูได้ภายใต้การขยายตัวของ การท่องเที่ยว ในปัจจุบัน แต่จะต้องควบคุมไม่ให้การฟื้นฟูนั้นเป็นการทำลายในทางอ้อม โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ด้วย

ประเพณีและวัฒนธรรมเหล่านี้ จากการศึกษาอาจแบ่งได้เป็น 5 ประเภท คือ

- 1) งานเทศกาลและประเพณี มีทั้งที่เป็นงานเฉพาะพื้นที่ และงานประเพณี ทั่วไปที่จัดพิเศษในบางพื้นที่ เช่น งานพระนครคีรี งานนมัสการหลวงพ่อดุสิตเขาตะเครา และการ แข่งเรือยาวเพชรบุรี เป็นต้น
- 2) ประเพณีและการละเล่นพื้นบ้าน เช่น งานบวช (มีการยกฉัตรเก้าชั้น และการปิดโขนเสมา) งานศพ การเล่น งานปีผีตอ วัวลาน หนังตะลุง และการแห่เรือบก เป็นต้น
- 3) การประดิษฐ์ของฝากของที่ระลึก เป็นงานหัตถกรรม และแสดงสินค้าพื้น เมืองเฉพาะของท้องถิ่น ซึ่งทำรายได้และสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ในปัจจุบัน เช่น ผ้าไหม ผลิตภัณฑ์จากป่านศรนารายณ์ ขนมหวานเมืองเพชร ชมพู่เมืองเพชร ลูกตาล น้ำตาล มะนาว หน่อไม้ฝรั่ง ลิ้นปะรด และน้ำผึ้ง เป็นต้น
- 4) วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพและความเป็นอยู่ ได้แก่ การ ทำน้ำตาลโตนด การเลี้ยงผึ้ง เป็นต้น

5) วัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย ซึ่งมีอยู่ประปรายในพื้นที่ได้แก่ ลาว ไช่หรือไทยทรงดำ กระเหรี่ยง มอญ ลาวเวียง ลาวพวน วัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยได้แสดงความเป็นอยู่ การแต่งกายประเพณี และการละเล่นต่าง ๆ เป็นต้น

3.3.2 สาธารณสุขและการบริการทางสังคม

(1) การบริการด้านความปลอดภัยและบรรเทาสาธารณภัย

การรักษาความปลอดภัยขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งมีทั้งหมดในจังหวัด 954 คน คิดเป็นอัตราส่วนตำรวจ ต่อประชากรเท่ากับ 1 : 211 คน ส่วนชะอำมีอัตราตำรวจต่อประชากร 1 : 337 คน ขณะนี้ยังไม่มีตำรวจท่องเที่ยว สำหรับให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวโดยตรง การบริการขึ้นอยู่กับตำรวจท่องเที่ยวที่ซึ่งตรวจตรา และให้บริการอยู่ตลอด 24 ชั่วโมง จึงมีปัญหาตำรวจไม่เพียงพอต่อการให้บริการอย่างทั่วถึงบ้าง

ส่วนทางด้าน การป้องกันสาธารณภัย โดยเฉพาะอัคคีภัย ทั้งเทศบาลเมืองเพชรบุรีและเทศบาลตำบลชะอำมีเจ้าหน้าที่ และเครื่องมืออุปกรณ์อย่างพร้อมเพรียงในบางช่วงชะอำได้ตั้งหน่วยกู้ภัยทางทะเล โดยเทศบาลร่วมมือกับตำรวจฝึกรวมประชาชนเพื่อ เป็นอาสาสมัครป้องกันภัยทางทะเล นอกจากนั้นในช่วงฤดูการท่องเที่ยวมีนักท่องเที่ยวมาก จะมีเจ้าหน้าที่จากค่ายพระรามหกมาให้ความช่วยเหลือและดูแลความปลอดภัย อย่างไรก็ตามการให้บริการเหล่านี้ยังมีลักษณะชั่วคราวเฉพาะช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวเท่านั้น

ส่วนคดีความผิดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในปี 2529 เกิดคดีทั้งสิ้น 503 ราย จับได้ 402 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.92 ของคดีทั้งหมด คดีที่พบบ่อย คือ คดีพิกพาอาวุธปืน คดียาเสพติด และฆ่าคนตาย ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องกวาดล้างและแก้ไขภาพพจน์ในปัจจุบันอย่างเร่งด่วน

(2) การบริการสาธารณสุข

ในจังหวัดเพชรบุรีมีโรงพยาบาลทั้งหมด 5 แห่งสถานเอนามัย 75 แห่ง โดยมีบุคลากรค่อนข้างพร้อม แต่การให้บริการประชาชนนั้นยังกล่าวได้ว่าไม่เพียงพอเพราะสถานบริการขนาดใหญ่ยังอยู่ในเขตชุมชน ส่วนที่ชะอำมีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่คอยให้บริการ เป็นเครื่องคราวในช่วงฤดูท่องเที่ยวตามชายหาด

(3) การบริการด้านการศึกษา

การบริการการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 342 โรงเรียน มัธยมศึกษา 26 โรงเรียน อาชีวศึกษา 3 แห่ง และ อุดมศึกษา 1 แห่ง ส่วนการศึกษานอกระบบนั้น ได้มีการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ สายอาชีพแบบเบ็ดเสร็จ และการฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ ซึ่งมีศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ

(4) ด้านศาสนา

ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีมีศาสนสถานทั้งศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลาม อยู่ 199, 2 และ 12 แห่ง ตามลำดับ การนับถือศาสนาของประชาชนมีแตกต่างกันไป คือ พุทธ 93.23% อิสลาม 1.71% คริสต์ 0.06% โดยเฉพาะศาสนสถานของพุทธศาสนานั้น หลายแห่งเป็นสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวทั้งในด้านศาสนา ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม และศิลปวัฒนธรรม ด้วย เช่น วัดใหญ่สุวรรณาราม วัดเขาตะเครา วัดเขาบันไดอิฐ เป็นต้น

3.4 ลักษณะประชากร

3.4.1 จำนวนประชากรและการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีมีประชากรทั้งสิ้นในปี 2529 จำนวน 412,337 คน จำแนกเป็นชาย 204,060 คน และหญิง 208,277 คน ดังตารางที่ 3.7 แสดงจำนวนประชากรในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลง สาเหตุและอัตราการเปลี่ยนแปลงประชากร ซึ่งพบว่าในเขตจังหวัดเพชรบุรี มีอัตราการเพิ่มประชากรโดยเฉลี่ย ร้อยละ 1.89

เมื่อพิจารณาในพื้นที่เล็กลงไปในระดับชุมชนได้แก่ เทศบาล พบว่ามีประชากรรวมตัวกันอยู่มากที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี แต่มีอัตราการเพิ่มต่ำกว่าระดับจังหวัด ซึ่งการเปลี่ยนแปลงประชากรในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี มีผลมาจากอัตราเพิ่มตามธรรมชาติร้อยละ 2.62 และการย้ายถิ่นร้อยละ 1.79 ส่วนที่เทศบาลตำบลชะอำ มีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.64 ซึ่งเป็นอัตราเพิ่มตามธรรมชาติมากกว่าการย้ายถิ่น โดยเฉพาะที่ชะอำนั้น จากการสำรวจพบว่า การเปลี่ยนแปลงไม่ได้มีผลมาจากการเป็นแหล่งท่องเที่ยว แต่เป็นไปเพื่อการทำมาหากินและการมีครอบครัวมากกว่า

3.4.2 จำนวนประชากรในอนาคต จากสถิติประชากรในเขตจังหวัดเพชรบุรี พบว่าการเพิ่มประชากรในอดีต มีแนวโน้มค่อนข้างเป็นเส้นตรง ดังนั้นการประมาณการจำนวนประชากร

ในอนาคต จึงได้ใช้การคำนวณโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์เส้นตรง (Linear Regression) ดังในตารางที่ 3.8 และแผนภูมิที่ 3.3

จากการประมาณการจะเห็นได้ว่าถ้าไม่มีปัจจัยใดๆ มามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงประชากรแล้ว อัตราเพิ่มของจังหวัดจะเฉลี่ยประมาณ 1.6 ต่อปี ส่วนเทศบาลชะอำ เฉลี่ย 2.18 และ เทศบาลเพชรบุรี เพิ่มในอัตราร้อยละเพียง 0.22 ต่อปี

3.4.3 ลักษณะของประชากร โครงสร้างประชากรในพื้นที่ ได้แบ่งกลุ่มประชากรออกเป็นประชากรวัยเด็ก (0-14 ปี) ประชากรวัยแรงงาน (15-60 ปี) และประชากรวัยสูงอายุ (สูงกว่า 60 ปี) พบว่ามีโครงสร้างในสัดส่วน 3.7 : 5.6 : 0.7 ตามลำดับ ในขณะที่ชะอำมีสัดส่วน 2.9 : 6.7 : 0.4 ดังนั้น ในระดับจังหวัดมีอัตราการพึ่งพา (Dependency Ratio) สูงกว่าในเขตชะอำ

จากการสุ่มตัวอย่างพบว่า ประชากรส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และมีผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมเป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 60 ของประชากรวัยแรงงาน โดยในเขตชะอำนั้น ประชากรที่มีงานทำจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 39.3 จบการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 24.4 ไม่รู้หนังสือร้อยละ 3.4 และกำลังเล่าเรียน ร้อยละ 13.6 โดยมีอาชีพค้าขายมากที่สุด รองมา คือ รับจ้างทำไร่ ทำนา ทำการประมง และรับราชการ ตามลำดับ แต่มีผู้ว่างงานสูงถึง ร้อยละ 7.5 โดยมีรายได้สูงสุด 20,000 บาทต่อเดือน อยู่ร้อยละ 7.12 และรายได้ต่ำสุด 2,000 บาทต่อเดือน ถึงร้อยละ 39.32

จากลักษณะประชากรจะเห็นว่า ไม่มีส่วนสัมพันธ์กับการท่องเที่ยว แต่การมีการท่องเที่ยวอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อประชากรทางอ้อมอยู่บ้าง การว่างงานที่สูงเช่นนี้อาจจะมีการสร้างงานในพื้นที่โดยการท่องเที่ยวมีส่วนช่วยแก้ปัญหาได้บ้าง

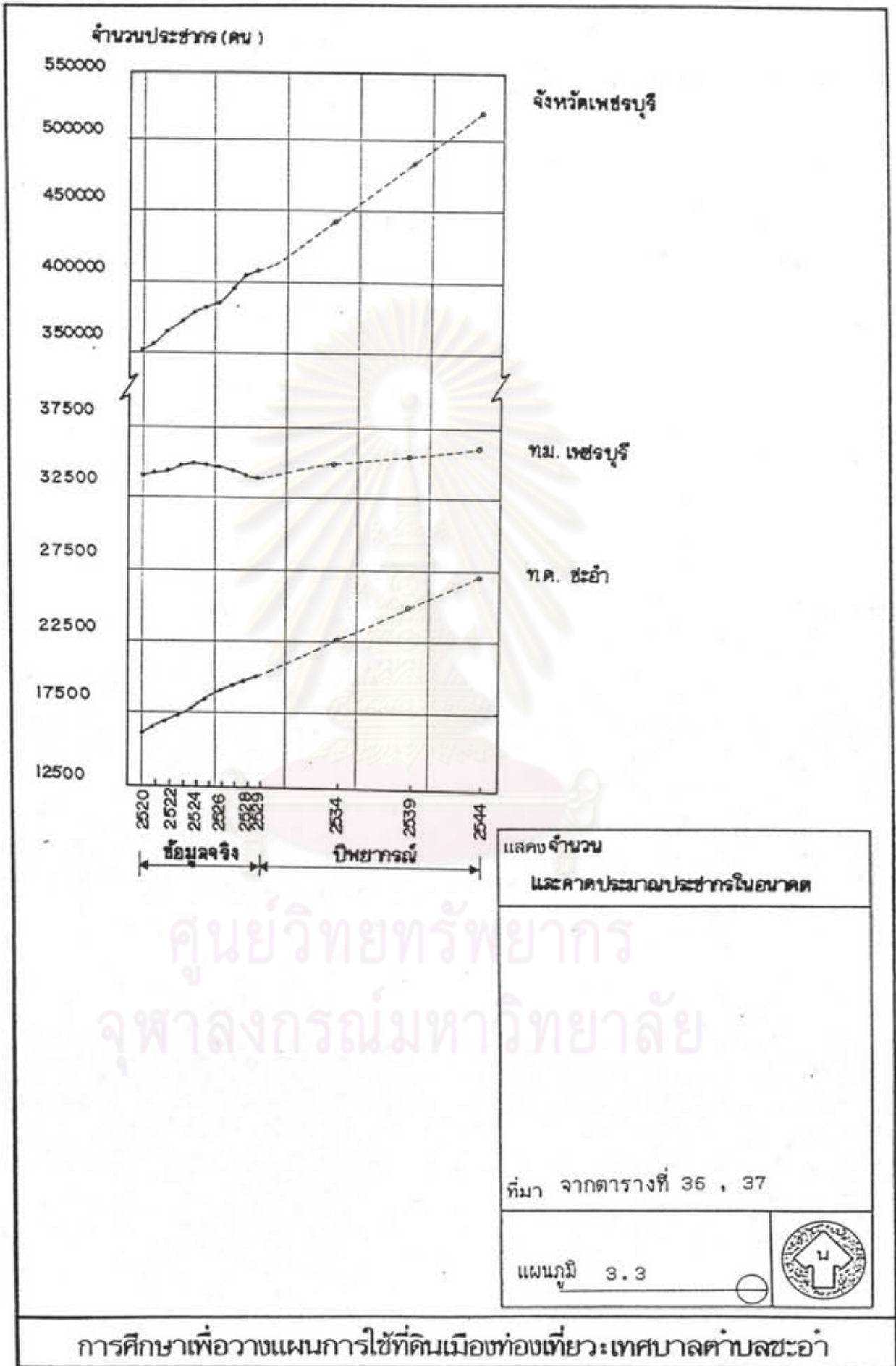
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.6 จำนวนประชากรและอัตราการเปลี่ยนแปลงประชากร
ระหว่าง ปี 2520-2527

ปี พ.ศ.	ประชากรรวม	ประชากรในชุมชนหลัก	
	จ. เพชรบุรี	ทม. เพชรบุรี	ทต. ชะอำ
2520	351,412	34,074	15,805
2521	356,915	34,304	16,240
2522	362,101	34,578	16,849
2523	366,612	34,598	17,389
2524	372,207	34,812	17,779
2525	379,383	34,327	18,204
2526	392,971	34,758	18,204
2527	405,990	34,113	19,059
2528	410,578	33,984	19,660
2529	412,337	34,268	19,987
อัตราเพิ่ม เฉลี่ย/ปี	1.73	0.05	2.64

ที่มา : กองรายงานสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.9 การประมาณการจำนวนประชากรในอนาคต ระหว่าง ปี 2529-2544

ปี พ.ศ.	ประชากรรวม		
	จ.เพชรบุรี	ทม.เพชรบุรี	ทต.ชะอำ
2529	421,926	34,661	20,054
2530	429,248	34,741	20,986
2531	436,569	34,822	20,986
2532	443,890	34,902	21,452
2533	451,211	34,983	21,918
2534	458,533	35,144	22,316
2535	465,854	35,244	23,316
2536	473,175	35,144	23,316
2537	480,496	35,305	23,782
2538	487,818	35,385	24,248
2539	495,139	35,466	24,714
2540	502,460	35,546	25,181
2541	509,781	35,627	25,647
2542	517,103	35,707	26,13
2543	524,424	35,788	26,579
2544	531,745	35,868	27,045
อัตราเพิ่ม เฉลี่ย/ปี	1.63	0.22	2.18

3.5 แผนงาน และ โครงการที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดเพชรบุรี และชะอำ

3.5.1 แผนงานในระดับภาคและระดับประเทศ

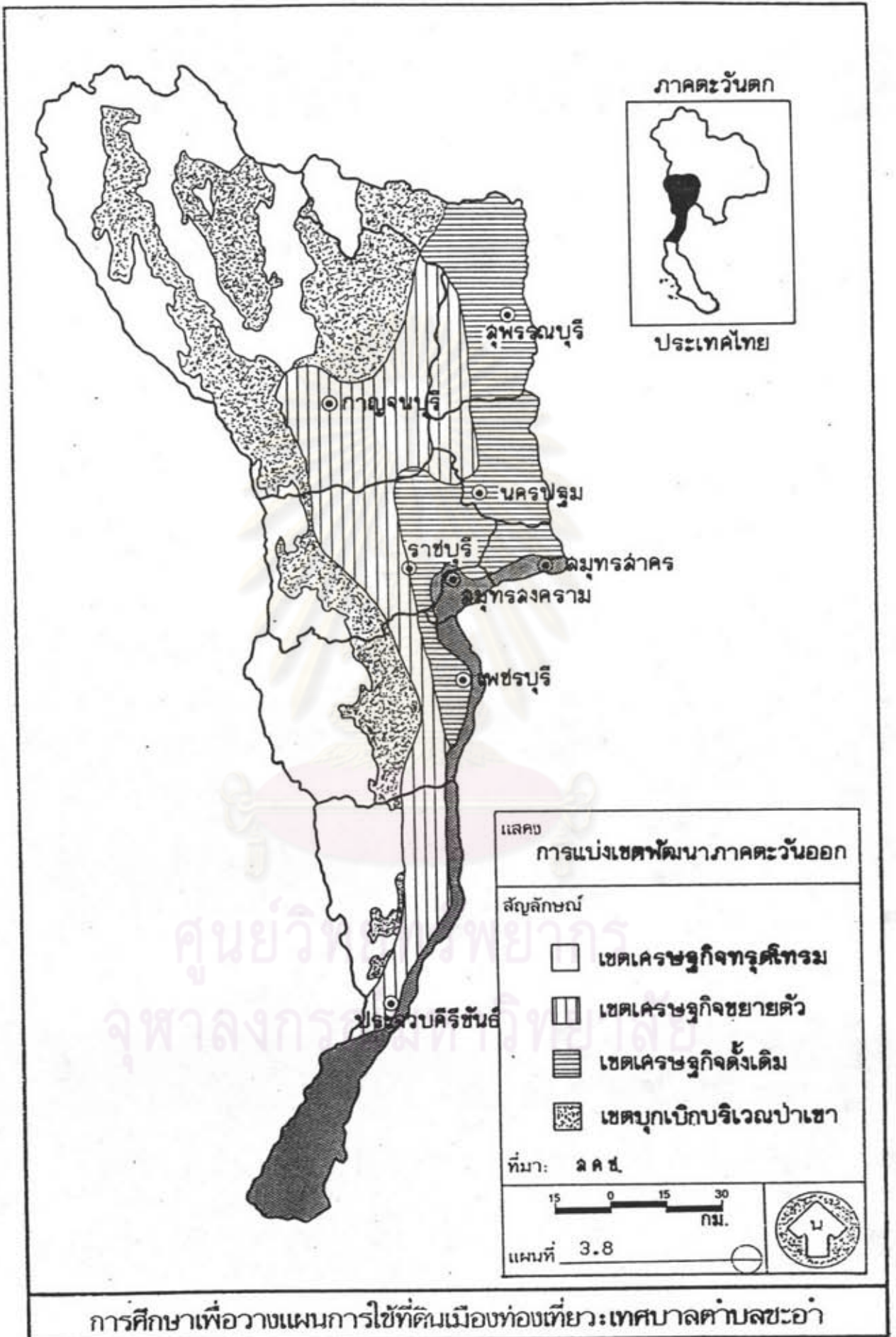
จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) กำหนดให้จังหวัดเพชรบุรีเป็นเมืองรองของภาคตะวันตก เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนการพัฒนาเมืองในภูมิภาคให้ สอดคล้องกับลำดับความสำคัญ และความต้องการของท้องถิ่น และในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ก็ได้กำหนดให้พัฒนาจังหวัดเพชรบุรีเป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญของภาค ทั้งนี้เนื่องจากเป็นจังหวัดที่จัดอยู่ในพื้นที่ขยายตัวทางเศรษฐกิจและเป็นเขตเศรษฐกิจก้าวหน้า และชุมชนชะอำซึ่งเป็นชุมชนแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลที่สำคัญของจังหวัดเป็นพื้นที่มีแนวโน้มในการพัฒนาสูงทางด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แต่ถูกจัดอยู่ในเขตพื้นที่เขตเศรษฐกิจทรุดโทรมชายฝั่งทะเล มีปัญหาด้านสภาพแวดล้อม การขาดบริการขั้นพื้นฐาน และขาดการอนุรักษ์ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ดังนั้น ในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 จึงกำหนดให้ชะอำ มีฐานะเป็นเมืองท่องเที่ยวชายทะเลอันดับ 2 รองจากแหล่งท่องเที่ยวหลักของภูมิภาค โดยมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจชายทะเลในระดับจังหวัด เพื่อให้สอดคล้อง และประสานกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอื่น โดยรอบ รวมทั้งเพื่อให้เกิดวงจรการท่องเที่ยวเชื่อมโยงในภาคเดียวกัน ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาทางเศรษฐกิจโดยส่วนรวมของจังหวัดของภาคและประเทศ (แผนที่ 3.8)

โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี ปี พ.ศ.2529-2530 โดยสำนักงานจังหวัดเพชรบุรี

(1) โครงการปรับปรุงเขาวัง เพชรบุรี

เขาวังเป็น โบราณสถานที่มีคนมาเที่ยวมากมาย แต่ที่เป็นอยู่ในขณะนี้ร้านขายของบริเวณทางขึ้นเข้าไม่เป็นระเบียบจึง ได้กำหนดโครงการปรับปรุงขึ้น

วัตถุประสงค์	- เพื่อความเป็นระเบียบของร้านค้า
	- เพื่ออนุรักษ์สมบัติของชาติและดึงดูดนักท่องเที่ยวโดยทั่วไป
วิธีดำเนินการ	1) จัดร้านค้าบริเวณทางขึ้นเข้าให้เป็นระเบียบ
	2) ควบคุมร้านค้าไม่ให้ขยายอีก
	3) ปลุกไม้ดอกไม้ประดับให้สวยงาม
	4) ปรับปรุงสิ่งก่อสร้างให้มั่นคง

(2) แผนพลิกจังหวัดเพชรบุรีให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

จังหวัดเพชรบุรีมีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวมากมาย ทั้งด้านศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และธรรมชาติ ป่าเขา และชายทะเล แต่ปัจจุบันเป็นเมืองปิดอยู่จึงได้กำหนดแผนพลิกแผ่นดินจังหวัดเพชรบุรีขึ้น

- วัตถุประสงค์ - เพื่อให้จังหวัดเพชรบุรี ได้รับการส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดีที่สุดแห่งหนึ่ง
- เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่น และจังหวัดใกล้เคียงมีรายได้จากการท่องเที่ยวมากขึ้น
- วิธีดำเนินการ 1) ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น
- 2) ค้นหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่
- 3) สร้างงานท่องเที่ยวใหม่ ๆ เช่น การจัดงานสำคัญของจังหวัดให้เป็นงานสำคัญประจำปี
- 4) เร่งรัดการประชาสัมพันธ์
- 5) ส่งเสริมการลงทุนโดยเอกชน

(3) เสนอรัฐบาลประกาศให้จังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดท่องเที่ยว

เพื่อสอดคล้องกับแผ่นดินจังหวัดเพชรบุรีให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

- วัตถุประสงค์ - เพื่อให้ได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น
- วิธีดำเนินการ 1. ททท. แจ้งตามหนังสือที่ นร. 6500/3387 ลงวันที่ 4 กันยายน 2528 กรอ. เห็นชอบในจังหวัดเพชรบุรีเป็นเมืองท่องเที่ยวได้ และได้ส่งเรื่องให้ มท. นำเสนอกรม. แล้ว
2. มท. แจ้งตามหนังสือ มท. 0207/2369 ลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2529 ได้รับข้อมูลจังหวัดเพชรบุรี จาก ททท. แล้ว รอนำเสนอ กรม. ในคราวเดียวกับจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งกำลังรอดผลจาก ททท. อยู่

3. จังหวัดได้ส่งหนังสือ ที่ ทม. 0015/6510 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2529 แจ้งเตือน มท.รอนาเสนอ กรม. โดยด่วน โดยไม่ต้องรอจังหวัดอื่น
4. ขณะนี้ยังไม่ได้รับผลการพิจารณา

(4) โครงการปรับปรุงเขาพะเนินทุ่งอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

เที่ยว

เขาพะเนินทุ่งมีธรรมชาติด้านป่าเขาที่สวยงามควรปรับปรุงเพื่อเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ให้เป็นไปตามแผนฯ

- วัตถุประสงค์ - เพื่อเสริมให้มีแหล่งท่องเที่ยวผสมผสานระหว่างป่าเขา กับ ทะเล
- เพื่ออนุรักษ์ป่าต้นลำธาร
- วิธีดำเนินงาน - ปรับปรุงถนนเดิมและตัดถนนใหม่จากห้วยแม่เพรียว-เขา พะเนินทุ่ง-น้ำตกทอทิพย์ ระยะทาง 45 กม.

(5) โครงการจัดงานพระนครคีรี-เมืองเพชร

เนื่องจากภาพพจน์จังหวัดไม่สู้ดี จึงได้กำหนดจัดงานนี้ เพื่อประกาศให้ชาวเพชรบุรีได้ภาคภูมิใจในแผ่นดินเกิด และเพื่อให้ร่วมกัน พัฒนาเมืองเพชรให้เจริญรุ่งเรืองและให้คนทั่วไปได้เห็นภาพพจน์ใหม่ที่สวยงาม

- วัตถุประสงค์ - เพื่อให้สอดคล้องกับแผนฯ
- เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- เพื่อเพิ่มรายได้ให้ชาวเพชรบุรี และชาวจังหวัดใกล้เคียง
- วิธีดำเนินการ - จัดแสดงแสงและเสียงบริเวณเขาวัง
- จัดนิทรรศการออกเรือน
- ประกวดผลิตภัณฑ์พื้นเมือง

(6) โครงการจัดทำเทพโศภนและแนะนำจังหวัด

เพื่อให้สอดคล้องกับแผนฯ

- วัตถุประสงค์ - เพื่อนำออกเผยแพร่ทางทีวีและแนะนำผู้มาเยือนในโอกาสต่าง ๆ
- วิธีดำเนินงาน - จัดทำวิดีโอเป็นสารคดีเที่ยวเมืองเพชรเป็นบทพากย์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน 2 ชุด

3.6 สรุปสภาพของจังหวัดเพชรบุรีและชะอำ

จากสภาพทั่วไปพอสรุปได้ว่าจังหวัดเพชรบุรีได้เปรียบในแง่ที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ การคมนาคมขนส่งสะดวก ปัจจุบันเริ่มได้รับความนิยมในด้านการท่องเที่ยวมากขึ้น เนื่องจากได้รับการส่งเสริม ทั้งจากภาครัฐบาล และภายในท้องถิ่น สถานที่ท่องเที่ยวมีมากมายหลายประเภท ทั้งประเภทธรรมชาติ และประวัติศาสตร์ ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้เนื่องมาจากพื้นที่มีทรัพยากรที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ คือ มีทั้งป่าไม้ และหาดทรายที่มีชื่อเสียงซึ่งทรัพยากรเหล่านี้เอื้ออำนวยในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่งด้วยกัน อาทิเช่น ชายหาดชะอำ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ถ้ำเขาต่าง ๆ ฯลฯ ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวเหล่านี้นับวันจะมีผู้มาใช้กิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้นและขยายวงกว้างออกไป เนื่องจากการท่องเที่ยวได้รับการส่งเสริมและพัฒนามากขึ้นจากทั้งภาครัฐบาล และหน่วยงานท้องถิ่น เพราะเชื่อว่าการท่องเที่ยวจะนำความเจริญก้าวหน้ารายได้ และการจ้างงานมาสู่ท้องถิ่นได้ แต่อย่างไรก็ดีสิ่งที่จะต้องได้รับการเอาใจใส่ คือ การถนอมใช้ทรัพยากร และคำนึงถึงคุณค่าที่ให้ประโยชน์แก่มนุษย์ในด้านต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเกิดผลกระทบจากการที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยวและพัฒนาเมือง

ส่วนชะอำเป็นสถานที่ตากอากาศชุมชนหนึ่งในเพชรบุรี อยู่ทางตอนใต้ของพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งนับว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญของจังหวัด คือ หาดชะอำ ซึ่งได้รับความนิยมอย่างสูงจากนักท่องเที่ยวในระยะ 4-5 ปีที่ผ่านมา ทำให้เมืองชะอำเริ่มได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยว จึงต้องมีการศึกษาลงไปในรายละเอียดระดับชุมชนเพื่อศึกษาแนวทางวางแผนต่อไป ซึ่งการจะวางแผนจะต้องคำนึงถึงประชาชนที่อยู่อาศัยในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวด้วย